

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PODSTICAJIMA U POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU

Član 1.

U Zakonu o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službeni glasnik RS” , br. 10/13, 142/14, 103/15 i 101/16), u članu 2. tač. 4), 11) i 12), posle reči: „proizvodnju” dodaju se zapeta i reči: „odnosno obavlja preradu poljoprivrednih proizvoda, odnosno obavlja druge nepoljoprivredne aktivnosti (ruralni turizam, stari zanati i sl.)”.

U tački 10) posle reči: „proizvodnjom” dodaju se zapeta i reči: „odnosno preradom poljoprivrednih proizvoda, odnosno drugim nepoljoprivrednim aktivnostima (ruralni turizam, stari zanati i sl.)”.

Član 2.

U članu 3. stav 2. tačka na kraju zamenjuje se zapetom i dodaju se reči: „odnosno područjima određenih upravnih okruga.”

Član 3.

U članu 4. stav 4. tačka na kraju zamenjuje se zapetom i dodaju se reči: „kao i od toga da li se radi o područjima sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi, odnosno područjima određenih upravnih okruga.”

Posle stava 6. dodaje se stav 7. koji glasi:

„Preuzimanje obaveza za podsticaje mora biti u skladu sa zakonom kojim se uređuje budžetski sistem, odnosno ukupan iznos obaveza za podsticaje koje ministarstvo preuzima u skladu sa aktom Vlade za tekuću godinu, ne sme biti veći od raspoložive aproprijacije koja je ministarstvu odobrena za tu namenu u toj budžetskoj godini.”

Član 4.

Naziv člana i član 7. menjaju se i glase:

„Elektronsko postupanje

Član 7.

Postupak za ostvarivanje prava na podsticaje pokreće se i vodi elektronski, putem softverskog rešenja eAgrar.

Softversko rešenje eAgrar uspostavlja i njime upravlja Uprava za agrarna plaćanja (u daljem tekstu: Uprava), a organ državne uprave nadležan za projektovanje, usklađivanje, razvoj i funkcionisanje sistema elektronske uprave pruža tehničku podršku u uspostavljanju i vođenju softverskog rešenja eAgrar.

Ministar bliže propisuje elektronsku formu u kojoj se Upravi dostavljaju podnesci i prilozi, a strankama rešenja u postupku za ostvarivanje prava na podsticaje, kao i način obezbeđenja podrške korisnicima podsticaja u vezi sa elektronskim postupanjem.”

Član 5.

Posle člana 7. dodaju se nazivi članova i čl. 7a - 7g, koji glase:

„Pokretanje postupka za ostvarivanje prava na podsticaje

Član 7a

Postupak za ostvarivanje prava na podsticaje pokreće se po zahtevu korisnika podsticaja koji se podnosi Upravi.

Postupak iz stava 1. ovog člana pokreće se i na drugi način (po prijavi na konkurs, podnošenjem zahteva banci za odobrenje kreditne podrške i dr.) u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisom kojim se bliže uređuju uslovi i način ostvarivanja prava na pojedine vrste podsticaja.

Postupak za ostvarivanje prava na podsticaje pokreće se popunjavanjem odgovarajućeg elektronskog obrasca zahteva, odnosno prijave putem softverskog rešenja eAgrar, koji se potpisuje registrovanom šemom elektronske identifikacije visokog nivoa pouzdanosti, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski dokument, elektronska identifikacija i usluge od poverenja u elektronskom poslovanju.

Prilikom prijema zahteva, odnosno prijave kojima se pokreće postupak za ostvarivanje prava na podsticaje Uprava:

1) obaveštava korisnika usluge elektronske uprave o svim podacima koje je u skladu sa zakonom potrebno pribaviti za potrebe vođenja postupka za ostvarivanje prava na podsticaje i o obavezi nadležnog organa da po službenoj dužnosti pribavi podatke iz službenih evidencija;

2) omogućava korisniku usluge elektronske uprave da izjavi da će podatke o ličnosti iz službenih evidencija pribaviti sam;

3) obaveštava o potrebnim podacima koje je u skladu sa zakonom potrebno pribaviti za potrebe vođenja postupka za ostvarivanje prava na podsticaje, a koji se odnose na treće lice (član porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, član porodice i sl.), kao i o tome da je pristup tim podacima moguć samo na osnovu pristanka tog lica, u skladu sa zakonom.

Kroz softversko rešenje eAgrar automatski se dodeljuje broj za svaki započet postupak i pod tim brojem se preduzimaju sve radnje i donose sva akta u okviru postupka za ostvarivanje prava na podsticaje.

Pored broja automatski dodeljenog kroz softversko rešenje eAgrar, nadležni organ, odnosno imaoći javnih ovlašćenja mogu u postupcima koje sprovode u okviru postupka za ostvarivanje prava na podsticaje kroz softversko rešenje eAgrar dodeljivati i brojeve, odnosno oznake koje su internog karaktera.

Zahteve, odnosno prijave za ostvarivanje prava na podsticaje koji nisu podneti putem softverskog rešenja eAgrar u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisom kojim se bliže uređuju uslovi i način ostvarivanja prava na pojedine vrste podsticaja direktor Uprave odbacuje rešenjem.

Razmena dokumenata i podnesaka u postupku za ostvarivanje prava
na podsticaje i njihova forma

Član 7b

Razmena dokumenata i podnesaka u postupku za ostvarivanje prava na podsticaje obavlja se elektronskim putem, osim za dokumente i podneske koji sadrže tajne podatke i koji su označeni stepenom tajnosti u skladu sa propisima kojima se uređuje tajnost podataka.

Dostavljanje elektronskih dokumenata između organa javne vlasti u postupku za ostvarivanje prava na podsticaje obavlja se putem elektronske pošte, servisne magistrale organa, usluge kvalifikovane elektronske dostave ili drugim elektronskim putem, u skladu sa propisom.

Akta koja u vezi sa postupkom za ostvarivanje prava na podsticaje donose nadležni organi i imaoci javnih ovlašćenja, kao i podnesci i dokumenti koji se dostavljaju u ovom postupku, dostavljaju se u formi elektronskog dokumenta.

Ako se u postupku za ostvarivanje prava na podsticaje dostavlja original akta, odnosno dokumenta koji je prethodno izvorno sačinjen u papirnoj formi, dostavlja se primerak tog akta, odnosno dokumenta koji je digitalizovan i overen u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski dokument.

Digitalizaciju dokumenta u skladu sa stavom 4. ovog člana za potrebe sprovođenja postupka za ostvarivanje prava na podsticaje, pored lica utvrđenih zakonom kojim se uređuje elektronski dokument, može izvršiti i:

1) lice koje obavlja savetodavne poslove u poljoprivredi, koje ima licencu za obavljanje tih poslova i koje je upisano u Registar poljoprivrednih savetodavaca u skladu sa zakonom kojim se uređuje obavljanje savetodavnih i stručnih poslova u oblasti poljoprivrede (u daljem tekstu: poljoprivredni savetodavac);

2) poljoprivredni, fitosanitarni i veterinarski inspektor - za dokumenta u skladu sa posebnim propisom kojim se bliže uređuju uslovi i način ostvarivanja prava na pojedine vrste podsticaja;

3) lice sa licencom odgovornog projektanta, upisano u odgovarajući strukovni registar - za tehničku dokumentaciju u skladu sa zakonom kojim se uređuje planiranje i izgradnja i posebnim propisom kojim se bliže uređuju uslovi i način ostvarivanja prava na pojedine vrste podsticaja;

4) odgajivačka organizacija u skladu sa zakonom kojim se uređuje stočarstvo - za dokumenta u skladu sa posebnim propisom kojim se bliže uređuju uslovi i način ostvarivanja prava na pojedine vrste podsticaja;

5) advokat upisan u imenik advokata pod uslovom da taj advokat svojim kvalifikovanim elektronskim potpisom potpisuje i podnesak u postupku za ostvarivanje prava na podsticaje uz koji se taj akt, odnosno dokument dostavlja;

6) organ jedinice lokalne samouprave u skladu sa posebnim propisom kojim se bliže uređuju uslovi i način ostvarivanja prava na pojedine vrste podsticaja.

Za potrebe sprovođenja postupka za ostvarivanje prava na podsticaje nadležni organ, kao i imalac javnih ovlašćenja može vršiti digitalizaciju i potvrđivanje istovetnosti svih akata i drugih dokumenata sa izvornim aktom, odnosno dokumentom sačinjenim u papirnom obliku koji je sam izdao.

Ovlašćeni organ, odnosno lice koje je izvršilo digitalizaciju i potvrdilo istovetnost sa originalom sačinjenim u papirnom obliku u skladu sa ovim zakonom, dužno je da izvorni dokument u papirnom obliku čuva u skladu sa zakonom.

Odredbe st. 4. i 5. ovog člana ne primenjuju se ako je posebnim propisom kojim se bliže uređuju uslovi i način ostvarivanja prava na pojedine vrste podsticaja propisano da se pojedini podnesci i dokumenta u postupku mogu podneti u drugoj formi.

Tok postupka i rešenje o ostvarivanju prava na podsticaje

Član 7v

O ostvarivanju prava na podsticaje u postupku iz čl. 7 - 7g ovog zakona, odlučuje direktor Uprave rešenjem.

Rešenje iz stava 1. ovog člana donosi se u obliku elektronskog dokumenta u skladu sa propisima kojima se uređuje elektronski dokument.

Na rešenje iz stava 1. ovog člana može se izjaviti žalba ministru u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.

Ako u toku postupka za ostvarivanje prava na podsticaje nastupi smrt fizičkog lica koje je pokrenulo postupak ili pravno lice koje je pokrenulo postupak prestane da postoji, postupak se obustavlja.

Izuzetno od stava 4. ovog člana, postupak za ostvarivanje prava na podsticaje nastavlja se ako novi nosilac istog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva u roku od 30 dana od dana smrti fizičkog lica koje je pokrenulo postupak, Upravi dostavi pisanu izjavu da preuzima postupak za ostvarivanje prava na podsticaje.

Broj poljoprivrednog gazdinstva korisnika podsticaja iz Registra, kao i ostvareni iznos podsticaja po vrsti podsticaja, objavljuje se na zvaničnoj internet stranici ministarstva, odnosno Uprave.

Primena drugih zakona

Član 7g

Na postupak za ostvarivanje prava na podsticaje primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje upravni postupak, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

U postupku za ostvarivanje prava na podsticaje shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje elektronska uprava, kao i zakona kojim se uređuje elektronski dokument, elektronska identifikacija i usluge od poverenja u elektronskom poslovanju, ako ovim zakonom nije drukčije određeno."

Član 6.

U članu 10. dodaje se stav 5. koji glasi:

„Korisnik podsticaja dužan je da vrati novčana sredstva i plati zateznu kamatu počev od dana isplate podsticaja srazmerno vrednosti predmeta podsticaja na koju se odnosi nepridržavanje obaveze iz stava 1. tač. 2) - 4) ovog člana.”

Član 7.

U članu 15. stav 3. briše se.

U dosadašnjem stavu 4. koji postaje stav 3. reči: „u iznosu od sedam dinara” zamenjuju se rečima: „u minimalnom iznosu od deset dinara”.

Dosadašnji stav 5. postaje stav 4.

Član 8.

U članu 17. tačka 2) podtačka (4) menja se i glasi:

„(4) žensku telad od kvalitetnih priplodnih junica,” .

Član 9.

U članu 18. stav 1. reči: „u iznosu do 6.000 dinara” zamenjuju se rečima: „u minimalnom iznosu od 6.000 dinara”.

Član 10.

U članu 20. stav 2. posle reči: „podtač. (1), (2)” dodaju se zapeta i broj u zagradi: „(4)” .

Član 11.

U članu 21. stav 3. briše se.

Član 12.

U članu 21a stav 3. reči: „i krave dojilje” brišu se.

Član 13.

U članu 21b stav 2. reči: „podtač. (1), (2) i (4) ovog zakona” zamenjuju se rečima: „podtač. (1) i (2) ovog zakona”.

Član 14.

Naziv člana i član 22. menjaju se i glase:

„Ženska telad od kvalitetnih priplodnih junica

Član 22.

Podsticaji za žensku telad od kvalitetnih priplodnih junica isplaćuju se u minimalnom iznosu od 25.000 dinara po grlu.

Korisnik podsticaja dužan je da kvalitetnu priplodnu junicu iz stava 1. ovog člana drži na svom poljoprivrednom gazdinstvu pod uslovima i u roku utvrđenim posebnim propisom.”

Član 15.

Zahtevi, odnosno prijave za ostvarivanje prava na podsticaje podneti do dana početka primene ovog zakona rešavaće se u skladu sa propisima koji su bili na snazi u vreme njihovog podnošenja.

Član 16.

Do uspostavljanja softverskog rešenja eAgrar, zahtevi, odnosno prijave za ostvarivanje prava na podsticaje mogu se podnositi i u papirnoj formi, u skladu sa posebnim propisom kojim se bliže uređuju uslovi i način ostvarivanja prava na pojedine vrste podsticaja.

Član 17.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, osim člana 8. ovog zakona koji se primenjuje od 1. januara 2023. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tačka 12. Ustava Republike Srbije kojim je propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje razvoj Republike Srbije, politiku i mere za podsticanje ravnomernog razvoja pojedinih delova Republike Srbije, uključujući razvoj nedovoljno razvijenih područja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Imajući u vidu da je Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službeni glasnik RS”, broj 114/21) postavljen zakonodavni okvir za uvođenje softverskog rešenja eAgrar u oblasti vođenja Registra poljoprivrednih gazdinstava Predlogom zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju (u daljem tekstu: Predlog zakona) primena ovog sistema uređuje se i u oblasti postupka za ostvarivanje prava na podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Novi informacioni sistem eAgrar uvodi se u cilju modernizacije i ubrzanja procesa upisa podataka, obnove registracije i promene podataka u Registru poljoprivrednih gazdinstava, kao i modernizacije i ubrzanja postupka za ostvarivanje prava na podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju, koji obuhvata podnošenje zahteva, odnosno prijava za korišćenje podsticaja, administrativnu obradu zahteva i prijava, pribavljanje i razmenu potrebnih podataka, kao i odobravanje i isplatu podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Uvođenje softverskog rešenja eAgrar omogućiće: *online* registraciju poljoprivrednih gazdinstava; pristup i upravljanje podacima o svom registrovanom poljoprivrednom gazdinstvu preko portala na dnevnom nivou od strane poljoprivrednika (izmene podatka, brisanje poljoprivrednog gazdinstva i dr.); *online* podnošenje zahteva za upis, obnovu registracije i promenu podataka u Registru poljoprivrednih gazdinstava; elektronsko podnošenje zahteva i prijava za ostvarivanje prava na podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju; uštedu vremena kod obrade zahteva usled uvođenja automatske provere formalnih uslova zahteva, kao i elektronske obrade zahteva; brže odobravanje podsticaja i bržu isplatu podsticajnih sredstava; smanjenje mogućnosti greške pri podnošenju i obradi zahteva, kao i ubrzanje obrade zahteva usled uvezivanja relevantnih baza, registara i drugih službenih evidencija; ukidanje potrebe za štampanjem i arhiviranjem papirne dokumentacije; efikasnije izveštavanje, praćenje statistike podsticaja i veći stepen kontrole.

Pravila i procedure vezane za odobravanje podsticaja formulisane su još 2004. godine, te su mnoga tehnološka, softverska, ali i proceduralna rešenja zastarela. Procedura je bila komplikovana, zbog čega su odobravanje i isplata podsticaja kasnili. Obradivači zahteva i prijava za ostvarivanje prava na podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju u Upravi za agrarna plaćanja bili su u obavezi da za svaki zahtev, odnosno prijavu, podnete u papirnom obliku, ručno provere svaki pojedinačni podatak, upoređujući podatke iz zahteva i dokaznu dokumentaciju, međusobno, kao i sa podacima iz službenih baza i drugih evidencija, da koriste tri različite aplikacije u obradi zahteva, zahtevaju i primaju potrebne ispravke, dopune i izmene zahteva i prijava putem podnesaka i dopisa u papirnom obliku, kao i da štampaju dokumentaciju i arhiviraju veliki broj papira. Gubilo se puno vremena u izradi, donošenju, uručenju i obezbeđivanju dokaza o dostavi papirnih zahteva, prijava, rešenja i drugih akata u postupku.

Predlogom zakona bliže se uređuje elektronsko postupanje Uprave za agrarna plaćanja u pokretanju i vođenju postupka za ostvarivanje prava na podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju, shodno propisima o elektronskoj upravi, elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju. Podnošenje zahteva i prateće dokumentacije, razmena podataka i dostavljanje elektronskih dokumenata između organa javne vlasti u postupku za ostvarivanje prava na podsticaje obavlja se putem elektronske pošte, servisne magistrale organa, usluge kvalifikovane elektronske dostave ili drugim elektronskim putem, u skladu sa navedenim propisima. Imajući u vidu navedeno, poljoprivredni proizvođači neće više morati da pribavljaju papirne isprave sa podacima iz službenih evidencija organa državne uprave, niti da zahteve i dokumentaciju dostavljaju u papirnom obliku putem pošte ili lično na pisarnici republičkih organa uprave u Beogradu, čime se značajno smanjuju troškovi postupka za stranku, u vidu taksi i naknada za izdavanje uverenja, potvrda, drugih isprava i prateće dokumentacije, štampanja i overe papirne dokumentacije, poštanskih troškova, troškova prevoza, itd. Sa druge strane, službenici Uprave za agrarna plaćanja neće više morati da sakupljaju, prekucavaju i ručno upoređuju i obrađuju podatke sadržane u više papirnih dokumenata, od kojih se većina već nalazi u elektronskim bazama organa, već će sve potrebne podatke imati na jedinstvenom elektronskom mestu, čime se postiže efikasan i ekonomičan postupak i otklanjanje najvećeg problema u dosadašnjem sistemu podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju, koji se ogleda u velikim kadrovskim i tehničkim kapacitetima Uprave za agrarna plaćanja potrebnim za ručnu obradu velikog broja zahteva i prijava, a koji su u krajnjoj liniji prouzrokovali veliki vremenski period potreban za pravilnu obradu svih zahteva i prijava, te samim tim i kašnjenje u prijemu, obradi, odobravanju i isplati podsticaja.

Predlogom zakona takođe se precizira da pojmovi nosioca porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, poljoprivrednika, poljoprivrednog gazdinstva i porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, pored obavljanja poljoprivredne proizvodnje, obuhvataju i obavljanje prerade poljoprivrednih proizvoda, odnosno drugih nepoljoprivrednih aktivnosti (ruralni turizam, stari zanati i sl.). Time se značenje navedenih izraza upotrebljenih u ovom zakonu usaglašava sa značenjem ovih izraza propisanim Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Takođe, Predlogom zakona propisana je mogućnost da se za određene upravne okruge podsticaji za direktna plaćanja i mere ruralnog razvoja mogu utvrditi pod različitim uslovima i u različitom obimu.

Dalje, u pogledu obaveza korisnika podsticaja propisanih odredbama člana 10. Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, Predlogom zakona precizira se da je korisnik podsticaja dužan da vrati novčana sredstva i plati zateznu kamatu počev od dana isplate podsticaja srazmerno vrednosti predmeta podsticaja na koju se odnosi nepridržavanje obaveze iz stava 1. tač. 2) - 4) ovog člana.

U cilju povećanja ekonomičnosti postupka za ostvarivanje prava na podsticaje, Predlogom zakona propisuje se brisanje odredbi o podsticajima za krave dojilje, kao posebnoj vrsti podsticaja u stočarstvu, s obzirom da se u skladu sa propisanim uslovima za ovu kategoriju krava podsticaji mogu ostvariti u okviru drugih propisanih vrsta podsticaja u stočarstvu.

Umesto podsticaja za krave dojilje, u cilju uvećanja stočnog fonda, Predlogom zakona uvodi se nova vrsta podsticaja za žensku telad od kvalitetnih priplodnih junica u minimalnom iznosu od 25.000 dinara po grlu.

Zatim, umesto nominalnog iznosa podsticaja za premiju za mleko u iznosu od sedam dinara po litru mleka, odnosno maksimalnog iznosa za osnovne podsticaje za biljnu proizvodnju, u iznosu do 6.000 dinara po hektaru, Predlogom zakona propisuju se minimalni iznosi podsticaja, i to za premiju za mleko u minimalnom iznosu od 10 dinara po litru mleka, odnosno u minimalnom iznosu od

6.000 dinara po hektaru, za osnovne podsticaje za biljnu proizvodnju. Maksimalne iznose navedenih podsticaja, kao i za druge vrste podsticaja, za svaku budžetsku godinu Vlada propisuje posebnim aktom, u skladu sa zakonom kojim se uređuju podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju i zakonom kojim se uređuje budžet Republike Srbije.

Istovremeno Predlogom zakona ukida se uslov za korišćenje premije za mleko koji se odnosi na minimalnu količinu predatog kravljeg mleka - najmanje 3.000 litara kravljeg mleka po kvartalu, odnosno najmanje 1.500 litara kravljeg mleka po kvartalu proizvedenog na području sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi, kako bi ovu vrstu podsticaja mogla da ostvare i poljoprivredna gazdinstva sa manjim brojem grla, kao i u cilju uvećanja stočnog fonda.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

U odredbi člana 1. ovog zakona precizirano je značenje izraza: „nosilac porodičnog poljoprivrednog gazdinstva”, „poljoprivrednik” „poljoprivredno gazdinstvo” i „porodično poljoprivredno gazdinstvo” koji su upotrebljeni u Zakonu.

Odredbom člana 2. ovog zakona propisano je da se za određene upravne okruge podsticaji za direktna plaćanja i mere ruralnog razvoja mogu utvrditi pod različitim uslovima i u različitom obimu.

Odredbom člana 3. ovog zakona propisano je da se maksimalni iznosi po vrsti podsticaja osim u zavisnosti od raspoloživih sredstava opredeljenih zakonom kojim se uređuje budžet Republike Srbije, obima tih sredstava po vrsti podsticaja, broja korisnika i jedinice mere u zavisnosti od vrste podsticaja, određuju i u zavisnosti od toga da li se radi o područjima sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi, odnosno područjima određenih upravnih okruga. Takođe, dodaje se novi stav kojim je propisano da preuzimanje obaveza za podsticaje mora biti u skladu sa zakonom kojim se uređuje budžetski sistem, odnosno ukupan iznos obaveza za podsticaje koje ministarstvo preuzima u skladu sa aktom Vlade za tekuću godinu, ne sme biti veći od raspoložive aproprijacije koja je ministarstvu odobrena za tu namenu u toj budžetskoj godini.

Odredbom člana 4. ovog zakona propisano je da se postupak za ostvarivanje prava na podsticaje pokreće i vodi elektronski, putem softverskog rešenja eAgrar.

Odredbom člana 5. ovog zakona propisano je da se dodaju čl. 7a - 7g kojim se uređuje pokretanje postupka za ostvarivanje prava na podsticaje, razmena dokumenata i podnesaka u postupku za ostvarivanje prava na podsticaje i njihova forma, tok postupka i rešenje o ostvarivanju prava na podsticaje, kao i supsidijarna primena zakona o opštem upravnom postupku, kao i zakona kojim se uređuje elektronska uprava, elektronski dokument i elektronska identifikacija i usluge od poverenja u elektronskom poslovanju.

Odredbom člana 6. ovog zakona propisano je da se u članu 10. dodaje stav, u vezi sa povraćajem sredstava i plaćanjem zatezne kamate u slučaju nepridržavanja pojedinih obaveza.

Odredbom člana 7. ovog zakona propisano je da se uslov koji se odnosi na minimalnu predatu količinu kravljeg mleka po kvartalu briše i menja se iznos premije za mleko, tako što se propisuje da se ista ostvaruje u minimalnom iznosu od deset dinara po litru mleka.

Odredbom člana 8. ovog zakona umesto podsticaja u stočarstvu za krave dojilje, propisuju se podsticaji za žensku telad od kvalitetnih priplodnih junica.

Odredbom člana 9. ovog zakona propisano je da se menja iznos osnovnih podsticaja po površini biljne proizvodnje, tako što se propisuje da se isti ostvaruju u minimalnom iznosu od 6.000 dinara po hektaru.

Odredbom člana 10. ovog zakona propisan je uslov za korišćenje podsticaja u stočarstvu i za kvalitetna priplodna grla – ženska telad od kvalitetnih priplodnih junica, da su grla prijavljena na poljoprivrednom gazdinstvu korisnika podsticaja i pod kontrolom pravnih lica ovlašćenih za poslove selekcije - odgajivačke organizacije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje stočarstvo.

Odredbama čl. 11, 12. i 13. ovog zakona izvršeno je usklađivanje sa odredbom člana 8. ovog zakona, odnosno izbrisani su podsticaji za krave dojilje.

Odredbom člana 14. ovog zakona propisan je minimalni iznos podsticaja za žensku telad od kvalitetnih priplodnih junica, kao i uslov da kvalitetna priplodna junica koja je otelila žensko tele za koje je dobijen podsticaj mora da ostane na poljoprivrednom gazdinstvu u roku propisanom posebnim propisom.

Odredbom člana 15. ovog zakona propisano je da će se zahtevi, odnosno prijave za ostvarivanje prava na podsticaje podneti do dana početka primene ovog zakona rešavati u skladu sa propisima koji su bili na snazi u vreme njihovog podnošenja.

Odredbom člana 16. ovog zakona propisano je da se do uspostavljanja softverskog rešenja eAgrar, zahtevi, odnosno prijave za ostvarivanje prava na podsticaje mogu podnositi i u papirnoj formi, u skladu sa posebnim propisom kojim se bliže uređuju uslovi i način ostvarivanja prava na pojedine vrste podsticaja.

Odredbom člana 17. ovog zakona propisano je stupanje na snagu.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Finansijska sredstva potrebna za sprovođenje ovog zakona obezbeđena su Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2023. godinu („Službeni glasnik RS”, broj 138/22) u Razdelu 24 – Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.6 – Uprava za agrarna plaćanja, u ukupnom iznosu od 59.977.161.000 dinara, i to:

- u Razdelu 24 – Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.6 – Uprava za agrarna plaćanja, Program 0103 – Podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju, Funkcija 420 – Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov, Programska aktivnost/projekat 0001 – Direktna plaćanja, Ekonomska klasifikacija 451 – Subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama utvrđena su sredstva u iznosu od 44.733.161.000 dinara.

- u Razdelu 24 – Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.6 – Uprava za agrarna plaćanja, Program 0103 – Podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju, Funkcija 420 – Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov, Programska aktivnost/projekat 0002 – Mere ruralnog razvoja, Ekonomska klasifikacija 451 – Subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama utvrđena su sredstva u iznosu od 8.000.000.000 dinara.

- u Razdelu 24 – Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.6 – Uprava za agrarna plaćanja, Program 0103 – Podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju, Funkcija 420 – Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov, Programska aktivnost/projekat 0006 – Posebni podsticaji, Ekonomska klasifikacija 451 – Subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama utvrđena su sredstva u iznosu od 250.000.000 dinara.

- u Razdelu 24 – Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.6 – Uprava za agrarna plaćanja, Program 0103 – Podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju, Funkcija 420 – Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov, Programska aktivnost/projekat 0005 – Kreditna podrška u poljoprivredi, Ekonomska klasifikacija 451 – Subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama utvrđena su sredstva u iznosu od 700.000.000 dinara.

- u Razdelu 24 – Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.6 – Uprava za agrarna plaćanja, Program 0103 – Podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju, Funkcija 420 – Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov, Programska aktivnost/projekat 4005 – IPARD, Ekonomska klasifikacija 451 – Subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama utvrđena su sredstva u iznosu od 6.294.000.000 dinara.

Sredstva za 2024. i 2025. godinu biće obezbeđena u okviru limita Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede opredeljenih od strane Ministarstva finansija.

V. OPŠTI INTERES ZBOG KOGA SE PREDLAŽE POVRATNO DEJSTVO

Članom 8. Predloga zakona, kojim se menja član 17. tačka 2) podtačka (4) Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, uvodi se nova vrsta podsticaja u stočarstvu i to za žensku telad od kvalitetnih priplodnih junica.

Ova vrsta podsticaja primenjivaće se retroaktivno odnosno počev od 1. januara 2023. godine pod uslovima i na način propisan posebnim propisom, i to tako što će korisnici podsticaja moći da ostvare pravo na podsticaj za žensku telad od kvalitetnih priplodnih junica koja su se otelila počev od 1. januara 2023. godine. Ova vrsta podsticaja ima za cilj unapređenje stanja u oblasti poljoprivrede i uvećanje stočnog fonda u otežanim uslovima proizvodnje.

Povratno dejstvo ove zakonske odredbe nalaže opšti interes koji se ogleda u potrebi kontinuiranog snabdevanja domaćeg tržišta poljoprivrednim proizvodima poreklom iz Srbije (mlečni proizvodi i meso) čime se obezbeđuje i prehrambena sigurnost stanovništva i sprečava nestašica ovih proizvoda na domaćem tržištu.

VI. RAZLOZI ZA RANIJE STUPANJE NA SNAGU ZAKONA

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije” iz razloga što je neophodno što pre omogućiti ostvarivanje prava na podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju, a imajući u vidu sezonski karakter poljoprivredne proizvodnje, kao i da najveći efekat podsticaji ostvaruju primenom na samom početku proizvodnog ciklusa.

Iz navedenih razloga stekli su se uslovi za ranije stupanje na snagu ovog zakona, a u skladu sa članom 196. stav 4. Ustava Republike Srbije, prema kome zakoni i drugi opšti akti stupaju na snagu najranije osmog dana od dana objavljivanja i mogu da stupe na snagu ranije samo ako za to postoje naročito opravdani razlozi utvrđeni prilikom njihovog donošenja.

VII. PREGLED ODREDBA VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Značenje izraza

Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) *jedinica mere* jeste propisana jedinica za ostvarivanje prava na podsticaje (broj hektara, litara, grla, kilograma/tona i sl.);

2) *kontrolna organizacija* jeste organizacija ovlašćena od strane ministarstva nadležnog za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: ministarstvo) u skladu sa posebnim propisom, koja vrši kontrolu i sertifikaciju proizvodnje;

3) *livada* je poljoprivredno zemljište koje se koristi za prirodan uzgoj trave ili drugog zeljastog krmnog bilja, prirodnog (samoniklog) ili uzgojenog (zasejanog), koje nije uključeno u plodored useva na poljoprivrednom gazdinstvu pet

ili više godina, a koje se održava košenjem u skladu sa uslovima dobre poljoprivredne prakse;

4) *nosilac porodičnog poljoprivrednog gazdinstva* jeste fizičko lice – poljoprivrednik koji obavlja poljoprivrednu proizvodnju, ODNOSNO OBAVLJA PRERADU POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA, ODNOSNO OBAVLJA DRUGE NEPOLJOPRIVREDNE AKTIVNOSTI (RURALNI TURIZAM, STARI ZANATI I SL.), i koje je upisano u Registar poljoprivrednih gazdinstava, kao nosilac porodičnog poljoprivrednog gazdinstva;

5) *obradivo poljoprivredno zemljište* jesu njive, vrtovi, voćnjaci, vinogradi i livade;

6) *organska proizvodnja* jeste proizvodnja poljoprivrednih i drugih proizvoda koja se zasniva na primeni metoda organske proizvodnje u svim fazama proizvodnje u skladu sa zakonom kojim se uređuje organska proizvodnja;

7) *pašnjak* je poljoprivredno zemljište koje se koristi za prirodan uzgoj trave ili drugog zeljastog krmnog bilja, prirodnog (samoniklog) ili uzgojenog (zasejanog), koje nije uključeno u plodored useva na poljoprivrednom gazdinstvu pet ili više godina, a koje se održava napasanjem stoke u skladu sa uslovima dobre poljoprivredne prakse ili alternativno napasanjem i košenjem;

8) *podsticaji* jesu sredstva obezbeđena u budžetu Republike Srbije, kao i sredstva obezbeđena iz drugih izvora koji se dodeljuju poljoprivrednim gazdinstvima i drugim licima u skladu sa ovim zakonom u funkciji ostvarivanja ciljeva poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja;

9) *poljoprivredna proizvodnja* jeste proces proizvodnje biljnih i stočarskih proizvoda, uzgoj ribe, gajenje živine, pčela, odnosno drugi oblici poljoprivredne proizvodnje (gajenje pečuraka, puževa, staklenička, plastenička proizvodnja, gajenje začinskog i lekovitog bilja i drugo), koja se obavlja na poljoprivrednom zemljištu, kao i na drugom zemljištu ili građevinskoj celini koji se nalaze na teritoriji Republike Srbije;

10) *poljoprivrednik* je nosilac ili član porodičnog poljoprivrednog gazdinstva koji se bavi poljoprivrednom proizvodnjom, ODNOSNO PRERADOM POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA, ODNOSNO DRUGIM NEPOLJOPRIVREDNIM AKTIVNOSTIMA (RURALNI TURIZAM, STARI ZANATI I SL.);

11) *poljoprivredno gazdinstvo* jeste proizvodna jedinica na kojoj privredno društvo, zemljoradnička zadruga, ustanova ili drugo pravno lice, preduzetnik ili poljoprivrednik obavlja poljoprivrednu proizvodnju, ODNOSNO OBAVLJA PRERADU POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA, ODNOSNO OBAVLJA DRUGE NEPOLJOPRIVREDNE AKTIVNOSTI (RURALNI TURIZAM, STARI ZANATI I SL.);

12) *porodično poljoprivredno gazdinstvo* jeste poljoprivredno gazdinstvo na kojem fizičko lice – poljoprivrednik zajedno sa članovima svog domaćinstva (bez obzira na srodstvo) obavlja poljoprivrednu proizvodnju, ODNOSNO OBAVLJA PRERADU POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA, ODNOSNO OBAVLJA DRUGE NEPOLJOPRIVREDNE AKTIVNOSTI (RURALNI TURIZAM, STARI ZANATI I SL.);

13) *poljoprivredno zemljište* jesu njive, vrtovi, voćnjaci, vinogradi, livade, pašnjaci, ribnjaci, trstici i močvare, kao i drugo zemljište (vrtače, napuštena rečna korita, zemljišta obrasla niskim žbunastim rastinjem i drugo), koje po svojim prirodnim i ekonomskim uslovima može racionalno da se koristi za poljoprivrednu proizvodnju;

14) *ruralni razvoj* jeste razvojna politika kojom upravlja država i koja predstavlja skup mera koje doprinose unapređenju kvaliteta života ljudi koji žive u ruralnim oblastima;

15) *član porodičnog poljoprivrednog gazdinstva* jeste punoletni član istog gazdinstva, koji se stalno ili povremeno bavi radom na gazdinstvu i koji je upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava kao član porodičnog poljoprivrednog

gazdinstva, na osnovu izjave da je član porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, odnosno maloletni član istog gazdinstva na osnovu izjave roditelja, odnosno zakonskog staratelja.

II VRSTE I KORIŠĆENJE PODSTICAJA

Vrste podsticaja

Član 3.

Vrste podsticaja jesu:

- 1) direktna plaćanja;
- 2) podsticaji merama ruralnog razvoja;
- 3) posebni podsticaji;
- 4) kreditna podrška.

Podsticaji iz stava 1. tač. 1) i 2) ovog člana mogu se utvrditi pod različitim uslovima i u različitom obimu, u zavisnosti od toga da li se radi o područjima sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi, **ODNOSNO PODRUČJIMA ODREĐENIH UPRAVNIH OKRUGA.**

Područja sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi su područja kod kojih zbog prirodnih, socijalnih ili zakonskih ograničenja ne postoje uslovi za intenzivan razvoj poljoprivredne proizvodnje.

Ministar nadležan za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: ministar) propisuje područja iz stava 3. ovog člana za period od tri godine.

Obim, namena i raspodela po vrsti podsticaja

Član 4.

Vlada propisuje za svaku budžetsku godinu obim sredstava, vrste i maksimalne iznose po vrsti podsticaja, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje budžet Republike Srbije, u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu zakona kojim se uređuje budžet Republike Srbije.

Obim sredstava iz stava 1. ovog člana utvrđuje se u okvirima budžeta ministarstva.

Budžet ministarstva ne može biti manji od 5% budžeta Republike Srbije za određenu godinu, u smislu zakona kojim se uređuje budžetski sistem.

Maksimalni iznosi po vrsti podsticaja iz stava 1. ovog člana određuju se u zavisnosti od raspoloživih sredstava opredeljenih zakonom kojim se uređuje budžet Republike Srbije, obima tih sredstava po vrsti podsticaja, broja korisnika i jedinice mere u zavisnosti od vrste podsticaja, **KAO I OD TOGA DA LI SE RADI O PODRUČJIMA SA OTEŽANIM USLOVIMA RADA U POLJOPRIVREDI, ODNOSNO PODRUČJIMA ODREĐENIH UPRAVNIH OKRUGA.**

Maksimalni iznos premije za mleko može da se odredi i u zavisnosti od kvaliteta mleka utvrđenog u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuje kvalitet mleka.

Maksimalni iznos podsticaja za kvalitetne priplodne mlečne krave može da se odredi i u zavisnosti od proizvedene količine mleka po grlu u periodu laktacije, a u skladu sa podacima pravnog lica ovlašćenog za poslove selekcije - odgajivačke organizacije.

PREUZIMANJE OBAVEZA ZA PODSTICAJE MORA BITI U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE BUDŽETSKI SISTEM, ODNOSNO UKUPAN IZNOS OBAVEZA ZA PODSTICAJE KOJE MINISTARSTVO PREUZIMA U SKLADU SA AKTOM VLADE ZA TEKUĆU GODINU, NE SME BITI VEĆI OD RASPOLOŽIVE APROPRIJACIJE KOJA JE MINISTARSTVU ODOBRENA ZA TU NAMENU U TOJ BUDŽETSKOJ GODINI.

Postupak za ostvarivanje prava na podsticaje

Član 7.

~~Postupak za ostvarivanje prava na podsticaje pokreće se po zahtevu korisnika podsticaja koji se podnosi Upravi za agrarna plaćanja (u daljem tekstu: Uprava).~~

~~U ostvarivanju prava na podsticaje koji se odnose na biljnu proizvodnju, iznos podsticaja po hektaru određuje se u odnosu na obim sredstava utvrđen Zakonom o budžetu, posebnim aktom Vlade i podacima o prijavljenim površinama u Registru na dan 30. septembra prethodne godine.~~

~~Postupak iz stava 1. ovog člana pokreće se i na drugi način (konkurs, zahtev banci za odobrenje kreditne podrške i dr.).~~

~~O ostvarivanju prava na podsticaje u postupku iz st. 1. i 3. ovog člana odlučuje direktor Uprave rešenjem.~~

~~Na rešenje iz stava 4. ovog člana može se staviti elektronski potpis, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronski potpis.~~

~~Na rešenje iz stava 4. ovog člana može se izjaviti žalba ministru u roku od 15 dana od dana dostavljanja rešenja.~~

~~Na postupak za ostvarivanje prava na podsticaje primenjuju se odredbe zakona kojima se uređuje upravni postupak, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.~~

ELEKTRONSKO POSTUPANJE

ČLAN 7.

~~POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE POKREĆE SE I VODI ELEKTRONSKI, PUTEM SOFTVERSKOG REŠENJA EAGRAR.~~

~~SOFTVERSKO REŠENJE EAGRAR USPOSTAVLJA I NJIME UPRAVLJA UPRAVA ZA AGRARNA PLAĆANJA (U DALJEM TEKSTU: UPRAVA), A ORGAN DRŽAVNE UPRAVE NADLEŽAN ZA PROJEKTOVANJE, USKLAĐIVANJE, RAZVOJ I FUNKCIONISANJE SISTEMA ELEKTRONSKE UPRAVE PRUŽA TEHNIČKU PODRŠKU U USPOSTAVLJANJU I VOĐENJU SOFTVERSKOG REŠENJA EAGRAR.~~

~~MINISTAR BLIŽE PROPISUJE ELEKTRONSKU FORMU U KOJOJ SE UPRAVI DOSTAVLJAJU PODNESCI I PRILOZI, A STRANKAMA REŠENJA U POSTUPKU ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE, KAO I NAČIN OBEZBEĐENJA PODRŠKE KORISNICIMA PODSTICAJA U VEZI SA ELEKTRONSKIM POSTUPANJEM.~~

POKRETANJE POSTUPKA ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE

ČLAN 7A

~~POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE POKREĆE SE PO ZAHTEVU KORISNIKA PODSTICAJA KOJI SE PODNOSI UPRAVI.~~

~~POSTUPAK IZ STAVA 1. OVOG ČLANA POKREĆE SE I NA DRUGI NAČIN (PO PRIJAVI NA KONKURS, PODNOŠENJEM ZAHTEVA BANCIMA ZA ODOBRENJE KREDITNE PODRŠKE I DR.) U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I POSEBNIM PROPISOM KOJIM SE BLIŽE UREĐUJU USLOVI I NAČIN OSTVARIVANJA PRAVA NA POJEDINE VRSTE PODSTICAJA.~~

~~POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE POKREĆE SE POPUNJAVANJEM ODGOVARAJUĆEG ELEKTRONSKOG OBRASCA ZAHTEVA, ODNOSNO PRIJAVE PUTEM SOFTVERSKOG REŠENJA EAGRAR, KOJI SE POTPISUJE REGISTROVANOM ŠEMOM ELEKTRONSKE IDENTIFIKACIJE VISOKOG NIVOVA POUZDANOSTI, U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE ELEKTRONSKI DOKUMENT, ELEKTRONSKA IDENTIFIKACIJA I USLUGE OD POVERENJA U ELEKTRONSKOM POSLOVANJU.~~

~~PRILIKOM PRIJEMA ZAHTEVA, ODNOSNO PRIJAVE KOJIMA SE POKREĆE POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE UPRAVA:~~

~~1) OBAVEŠTAVA KORISNIKA USLUGE ELEKTRONSKE UPRAVE O SVIM PODACIMA KOJE JE U SKLADU SA ZAKONOM POTREBNO PRIBAVITI ZA~~

POTREBE VOĐENJA POSTUPKA ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE I O OBAVEZI NADLEŽNOG ORGANA DA PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI PRIBAVI PODATKE IZ SLUŽBENIH EVIDENCIJA;

2) OMOGUĆAVA KORISNIKU USLUGE ELEKTRONSKE UPRAVE DA IZJAVI DA ĆE PODATKE O LIČNOSTI IZ SLUŽBENIH EVIDENCIJA PRIBAVITI SAM;

3) OBAVEŠTAVA O POTREBNIM PODACIMA KOJE JE U SKLADU SA ZAKONOM POTREBNO PRIBAVITI ZA POTREBE VOĐENJA POSTUPKA ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE, A KOJI SE ODNOSU NA TREĆE LICE (ČLAN PORODIČNOG POLJOPRIVREDNOG GAZDINSTVA, ČLAN PORODICE I SL.), KAO I O TOME DA JE PRISTUP TIM PODACIMA MOGUĆ SAMO NA OSNOVU PRISTANKA TOG LICA, U SKLADU SA ZAKONOM.

KROZ SOFTVERSKO REŠENJE EAGRAR AUTOMATSKI SE DODELJUJE BROJ ZA SVAKI ZAPOČET POSTUPAK I POD TIM BROJEM SE PREDUZIMAJU SVE RADNJE I DONOSE SVA AKTA U OKVIRU POSTUPKA ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE.

PORED BROJA AUTOMATSKI DODELJENOG KROZ SOFTVERSKO REŠENJE EAGRAR, NADLEŽNI ORGAN, ODNOSNO IMAOCI JAVNIH OVLAŠĆENJA MOGU U POSTUPCIMA KOJE SPROVODE U OKVIRU POSTUPKA ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE KROZ SOFTVERSKO REŠENJE EAGRAR DODELJIVATI I BROJEVE, ODNOSNO OZNAKE KOJE SU INTERNOG KARAKTERA.

ZAHTEVE, ODNOSNO PRIJAVE ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE KOJI NISU PODNETI PUTEM SOFTVERSKOG REŠENJA EAGRAR U SKLADU SA OVIM ZAKONOM I POSEBNIM PROPISOM KOJIM SE BLIŽE UREĐUJU USLOVI I NAČIN OSTVARIVANJA PRAVA NA POJEDINE VRSTE PODSTICAJA DIREKTOR UPRAVE ODBACUJE REŠENJEM.

RAZMENA DOKUMENATA I PODNESAKA U POSTUPKU ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE I NJIHOVA FORMA

ČLAN 7B

RAZMENA DOKUMENATA I PODNESAKA U POSTUPKU ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE OBAVLJA SE ELEKTRONSKIM PUTEM, OSIM ZA DOKUMENTE I PODNESKE KOJI SADRŽE TAJNE PODATKE I KOJI SU OZNAČENI STEPENOM TAJNOSTI U SKLADU SA PROPISIMA KOJIMA SE UREĐUJE TAJNOST PODATAKA.

DOSTAVLJANJE ELEKTRONSKIH DOKUMENATA IZMEĐU ORGANA JAVNE VLASTI U POSTUPKU ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE OBAVLJA SE PUTEM ELEKTRONSKE POŠTE, SERVISNE MAGISTRALNE ORGANA, USLUGE KVALIFIKOVANE ELEKTRONSKE DOSTAVE ILI DRUGIM ELEKTRONSKIM PUTEM, U SKLADU SA PROPISOM.

AKTA KOJA U VEZI SA POSTUPKOM ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE DONOSE NADLEŽNI ORGANI I IMAOCI JAVNIH OVLAŠĆENJA, KAO I PODNESCI I DOKUMENTI KOJI SE DOSTAVLJAJU U OVOM POSTUPKU, DOSTAVLJAJU SE U FORMI ELEKTRONSKOG DOKUMENTA.

AKO SE U POSTUPKU ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE DOSTAVLJA ORIGINAL AKTA, ODNOSNO DOKUMENTA KOJI JE PRETHODNO IZVORNO SAČINJEN U PAPIRNOJ FORMI, DOSTAVLJA SE PRIMERAK TOG AKTA, ODNOSNO DOKUMENTA KOJI JE DIGITALIZOVAN I OVEREN U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE ELEKTRONSKI DOKUMENT.

DIGITALIZACIJU DOKUMENTA U SKLADU SA STAVOM 4. OVOG ČLANA ZA POTREBE SPROVOĐENJA POSTUPKA ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE, PORED LICA UTVRĐENIH ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE ELEKTRONSKI DOKUMENT, MOŽE IZVRŠITI I:

1) LICE KOJE OBAVLJA SAVETODAVNE POSLOVE U POLJOPRIVREDI, KOJE IMA LICENCU ZA OBAVLJANJE TIH POSLOVA I KOJE JE UPIŠANO U REGISTAR POLJOPRIVREDNIH SAVETODAVACA U SKLADU SA

ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE OBAVLJANJE SAVETODAVNIH I STRUČNIH POSLOVA U OBLASTI POLJOPRIVREDE (U DALJEM TEKSTU: POLJOPRIVREDNI SAVETODAVAC);

2) POLJOPRIVREDNI, FITOSANITARNI I VETERINARSKI INSPEKTOR - ZA DOKUMENTA U SKLADU SA POSEBNIM PROPISOM KOJIM SE BLIŽE UREĐUJU USLOVI I NAČIN OSTVARIVANJA PRAVA NA POJEDINE VRSTE PODSTICAJA;

3) LICE SA LICENCOM ODGOVORNOG PROJEKTANTA, UPISANO U ODGOVARAJUĆI STRUKOVNI REGISTAR - ZA TEHNIČKU DOKUMENTACIJU U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE PLANIRANJE I IZGRADNJA I POSEBNIM PROPISOM KOJIM SE BLIŽE UREĐUJU USLOVI I NAČIN OSTVARIVANJA PRAVA NA POJEDINE VRSTE PODSTICAJA;

4) ODGAJIVAČKA ORGANIZACIJA U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE STOČARSTVO - ZA DOKUMENTA U SKLADU SA POSEBNIM PROPISOM KOJIM SE BLIŽE UREĐUJU USLOVI I NAČIN OSTVARIVANJA PRAVA NA POJEDINE VRSTE PODSTICAJA;

5) ADVOKAT UPISAN U IMENIK ADVOKATA POD USLOVOM DA TAJ ADVOKAT SVOJIM KVALIFIKOVANIM ELEKTRONSKIM POTPISOM POTPISUJE I PODNESAK U POSTUPKU ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE UZ KOJI SE TAJ AKT, ODNOSNO DOKUMENT DOSTAVLJA;

6) ORGAN JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE U SKLADU SA POSEBNIM PROPISOM KOJIM SE BLIŽE UREĐUJU USLOVI I NAČIN OSTVARIVANJA PRAVA NA POJEDINE VRSTE PODSTICAJA.

ZA POTREBE SPROVOĐENJA POSTUPKA ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE NADLEŽNI ORGAN, KAO I IMALAC JAVNIH OVLAŠĆENJA MOŽE VRŠITI DIGITALIZACIJU I POTVRĐIVANJE ISTOVETNOSTI SVIH AKATA I DRUGIH DOKUMENATA SA IZVORNIM AKTOM, ODNOSNO DOKUMENTOM SAČINJENIM U PAPIRNOM OBLIKU KOJI JE SAM IZDAO.

OVLAŠĆENI ORGAN, ODNOSNO LICE KOJE JE IZVRŠILO DIGITALIZACIJU I POTVRDIO ISTOVETNOST SA ORIGINALOM SAČINJENIM U PAPIRNOM OBLIKU U SKLADU SA OVIM ZAKONOM, DUŽNO JE DA IZVORNI DOKUMENT U PAPIRNOM OBLIKU ČUVA U SKLADU SA ZAKONOM.

ODREDBE ST. 4. I 5. OVOG ČLANA NE PRIMENJUJU SE AKO JE POSEBNIM PROPISOM KOJIM SE BLIŽE UREĐUJU USLOVI I NAČIN OSTVARIVANJA PRAVA NA POJEDINE VRSTE PODSTICAJA PROPISANO DA SE POJEDINI PODNESCI I DOKUMENTA U POSTUPKU MOGU PODNETI U DRUGOJ FORMI.

TOK POSTUPKA I REŠENJE O OSTVARIVANJU PRAVA NA PODSTICAJE

7V

O OSTVARIVANJU PRAVA NA PODSTICAJE U POSTUPKU IZ ČL. 7 - 7G OVOG ZAKONA, ODLUČUJE DIREKTOR UPRAVE REŠENJEM.

REŠENJE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA DONOSI SE U OBLIKU ELEKTRONSKOG DOKUMENTA U SKLADU SA PROPISIMA KOJIMA SE UREĐUJE ELEKTRONSKI DOKUMENT.

NA REŠENJE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA MOŽE SE IZJAVITI ŽALBA MINISTRU U ROKU OD 15 DANA OD DANA DOSTAVLJANJA REŠENJA.

AKO U TOKU POSTUPKA ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE NASTUPI SMRT FIZIČKOG LICA KOJE JE POKRENULO POSTUPAK ILI PRAVNO LICE KOJE JE POKRENULO POSTUPAK PRESTANE DA POSTOJI, POSTUPAK SE OBUSTAVLJA.

IZUZETNO OD STAVA 4. OVOG ČLANA, POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE NASTAVLJA SE AKO NOVI NOSILAC ISTOG PORODIČNOG POLJOPRIVREDNOG GAZDINSTVA U ROKU OD 30 DANA

OD DANA SMRTI FIZIČKOG LICA KOJE JE POKRENULO POSTUPAK, UPRAVI DOSTAVI PISANU IZJAVU DA PREUZIMA POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE.

BROJ POLJOPRIVREDNOG GAZDINSTVA KORISNIKA PODSTICAJA IZ REGISTRA, KAO I OSTVARENI IZNOS PODSTICAJA PO VRSTI PODSTICAJA, OBJAVLJUJE SE NA ZVANIČNOJ INTERNET STRANICI MINISTARSTVA, ODNOSNO UPRAVE.

PRIMENA DRUGIH ZAKONA

ČLAN 7G

NA POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE PRIMENJUJU SE ODREDBE ZAKONA KOJIM SE UREĐUJE UPRAVNI POSTUPAK, AKO OVIM ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.

U POSTUPKU ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE SHODNO SE PRIMENJUJU ODREDBE ZAKONA KOJIM SE UREĐUJE ELEKTRONSKA UPRAVA, KAO I ZAKONA KOJIM SE UREĐUJE ELEKTRONSKI DOKUMENT, ELEKTRONSKA IDENTIFIKACIJA I USLUGE OD POVERENJA U ELEKTRONSKOM POSLOVANJU, AKO OVIM ZAKONOM NIJE DRUKČIJE ODREĐENO.

Obaveze korisnika podsticaja

Član 10.

Korisnik podsticaja dužan je da:

1) se pridržava propisa kojima se uređuju standardi kvaliteta životne sredine, zaštita javnog zdravlja, zaštita zdravlja životinja i biljaka, zaštita dobrobiti životinja i zaštita poljoprivrednog zemljišta;

2) postupa na način i pod uslovima predviđenim posebnim propisom koji bliže uređuje pojedine vrste podsticaja;

3) daje tačne podatke i dokumentaciju za ostvarivanje prava na podsticaje;

4) namenski koristi podsticajna sredstva kao i da namenski koristi, ne otuđi i ne omogući drugom licu korišćenje predmeta podsticaja, u roku određenom u skladu sa posebnim propisom;

5) čuva dokumentaciju koja se odnosi na ostvarivanje prava na podsticaje najmanje pet godina od dana njihove naplate;

6) vrati isplaćena novčana sredstva ako se ne pridržava obaveza iz tač. 2)-4) ovog člana;

7) vrati neosnovano isplaćena sredstva usled administrativne greške;

8) vrati višak novčanih sredstava u skladu sa članom 33. ovog zakona.

Korisnik podsticaja dužan je da vrati novčana sredstva iz stava 1. tač. 6)-8) ovog člana najkasnije u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti rešenja kojim se utvrđuje obaveza korisnika podsticaja da izvrši povraćaj novčanih sredstava.

Korisnik podsticaja dužan je da plati zateznu kamatu počev od dana isplate podsticaja u slučaju nepridržavanja obaveze iz stava 1. tač. 2)-4) ovog člana, odnosno počev od dana isteka roka iz stava 2. ovog člana u slučaju iz stava 1. tač. 7) i 8) ovog člana.

Ukoliko korisnik podsticaja ne vrati novčana sredstva iz stava 1. tač. 6)-8) ovog člana najkasnije u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti rešenja kojim se utvrđuje obaveza korisnika podsticaja da izvrši povraćaj novčanih sredstava, ministarstvo ima pravo da izvrši umanjeње narednih isplata prema korisniku do iznosa utvrđenog rešenjem iz stava 2. ovog člana uvećanog za zateznu kamatu u skladu sa stavom 3. ovog člana.

KORISNIK PODSTICAJA DUŽAN JE DA VRATI NOVČANA SREDSTVA I PLATI ZATEZNU KAMATU POČEV OD DANA ISPLATE PODSTICAJA

SRAZMERNO VREDNOSTI PREDMETA PODSTICAJA NA KOJU SE ODNOSI NEPRIDRŽAVANJE OBAVEZE IZ STAVA 1. TAČ. 2) - 4) OVOG ČLANA.

Premija za mleko

Član 15.

Premija za mleko isplaćuje se kvartalno za kravlje, ovčije i kozje sirovo mleko isporučeno u prethodnom kvartalu.

Pravo na korišćenje premije za mleko ima pravno lice, preduzetnik i fizičko lice – nosilac porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, pod uslovom da je:

1) upisano u Registar;
2) prijavilo vrstu i broj životinja;
3) izvršilo obeležavanje i registraciju grla u Centralnoj bazi podataka o obeležavanju životinja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje veterinarstvo (u daljem tekstu: Centralna baza);

4) vlasnik grla koje je prijavio u Centralnoj bazi ili je vlasnik grla član njegovog poljoprivrednog gazdinstva.

~~Pored uslova iz stava 2. ovog člana za premiju za kravlje mleko lice iz stava 2. ovog člana mora da preda najmanje 3.000 litara kravljeg mleka po kvartalu, odnosno najmanje 1.500 litara kravljeg mleka po kvartalu proizvedenog na području sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi.~~

Premija za mleko ostvaruje se u iznosu od sedam dinara U MINIMALNOM IZNOSU OD DESET DINARA po litru mleka.

Ministar bliže propisuje uslove, način i obrazac zahteva za ostvarivanje prava na premiju za mleko.

Vrste podsticaja za proizvodnju

Član 17.

Podsticaji za proizvodnju mogu biti:

- 1) podsticaji za biljnu proizvodnju, i to:
 - (1) osnovni podsticaji,
 - (2) proizvodno vezani podsticaji;
- 2) podsticaji u stočarstvu, i to za:
 - (1) kvalitetne priplodne mlečne krave,
 - (2) kvalitetne priplodne tovne krave i bikove (u daljem tekstu: kvalitetne priplodne tovne krave),
 - (3) krave za uzgoj teladi za tov,
 - ~~(4) krave dojilje,~~
 - (4) ŽENSKU TELAD OD KVALITETNIH PRIPLODNIH JUNICA,
 - (5) kvalitetne priplodne ovce i ovnove, koze i jarčeve (u daljem tekstu: kvalitetne priplodne ovce i koze),
 - (6) kvalitetne priplodne krmače i nerastove (u daljem tekstu: kvalitetne priplodne krmače),
 - (7) tov junadi,
 - (8) tov jagnjadi,
 - (9) tov jaradi,
 - (10) tov svinja,
 - (11) košnice pčela,
 - (12) roditeljske kokoške teškog tipa,
 - (13) roditeljske kokoške lakog tipa,
 - (14) roditeljske ćurke,
 - (15) kvalitetne priplodne matice riba šarana,
 - (16) kvalitetne priplodne matice riba pastrmke,
 - (17) proizvodnju konzumne ribe.

Osnovni podsticaji

Član 18.

Osnovni podsticaji ostvaruju se po površini biljne proizvodnje, i to u iznosu od 6.000 dinara U MINIMALNOM IZNOSU OD 6.000 DINARA po hektaru.

Pravo na korišćenje osnovnih podsticaja ima pravno lice, preduzetnik i fizičko lice – nosilac komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, pod uslovom da je upisano u Registar i da je prijavilo površine pod odgovarajućom kulturom u skladu sa posebnim propisom kojim se uređuje registracija poljoprivrednih gazdinstava.

Podsticaji iz stava 1. ovog člana ostvaruju se za prijavljene i zasejane, odnosno zasađene površine pod odgovarajućom kulturom do najviše 20 ha i to samo za obradivo poljoprivredno zemljište.

Lice iz stava 2. ovog člana ne može da ostvari pravo na korišćenje osnovnih podsticaja za površine poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini koje je uzelo u zakup, odnosno na korišćenje.

Zahtev za ostvarivanje prava na osnovne podsticaje podnosi se jedanput godišnje.

Ministar bliže propisuje način ostvarivanja prava na osnovne podsticaje, kao i obrasce zahteva za ostvarivanje tih podsticaja.

b) Podsticaji u stočarstvu

Član 20.

Pravo na korišćenje podsticaja u stočarstvu ima pravno lice, preduzetnik i fizičko lice - nosilac komercijalnog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva, pod uslovom da je:

- 1) upisano u Registar;
- 2) prijavilo vrstu i broj životinja;
- 3) izvršilo obeležavanje i registraciju grla, odnosno košnica pčela u Centralnoj bazi, osim za živinu i ribe;
- 4) vlasnik grla, odnosno košnica pčela koje je prijavio u Centralnoj bazi ili je vlasnik grla, odnosno košnica pčela član njegovog poljoprivrednog gazdinstva;
- 5) prijavilo površine pod ribnjacima ukoliko ostvaruje podsticaje iz člana 17. stav 1. tačka 2) podtač. (15), (16) i (17).

Lice iz stava 1. ovog člana za korišćenje podsticaja u stočarstvu za kvalitetna priplodna grla iz člana 17. tačka 2) podtač. (1), (2), (4), (5), (6), (12), (13), (14), (15) i (16) ovog zakona pored uslova iz stava 1. ovog člana mora da ispuni uslov da su ta grla prijavljena na njegovom poljoprivrednom gazdinstvu pod kontrolom pravnih lica ovlašćenih za poslove selekcije - odgajivačke organizacije, u skladu sa zakonom kojim se uređuje stočarstvo.

Ministar bliže propisuje uslove i način ostvarivanja prava na podsticaje u stočarstvu, kao i obrasce zahteva za ostvarivanje tih podsticaja.

Kvalitetne priplodne mlečne krave

Član 21.

Podsticaji za kvalitetne priplodne mlečne krave utvrđuju se u minimalnom iznosu od 20.000 dinara po grlu.

Pravo na podsticaje iz stava 1. ovog člana ostvaruje se jednom u toku godine za isto grlo.

~~Ako je ostvareno pravo na podsticaje iz stava 1. ovog člana ne može se ostvariti i pravo na podsticaje za krave dojilje za ista grla.~~

Kvalitetne priplodne tovne krave

Član 21a

Podsticaji za kvalitetne priplodne tovne krave utvrđuju se u minimalnom iznosu od 20.000 dinara po grlu.

Pravo na podsticaje iz stava 1. ovog člana ostvaruje se jednom u toku godine za isto grlo.

Ako je ostvareno pravo na podsticaje iz stava 1. ovog člana ne može se ostvariti i pravo na podsticaje za kvalitetne priplodne mlečne krave i ~~krave dojilje~~ za ista grla.

Krave za uzgoj teladi za tov

Član 21b

Podsticaji za krave za uzgoj teladi za tov utvrđuju se u minimalnom iznosu od 5.000 dinara po grlu.

Podsticaji iz stava 1. ovog člana ostvaruju se po kravi koja pripada stadu za uzgoj teladi, osim za krave iz člana 17. tačka 2) ~~podtač. (1), (2) i (4) ovog zakona~~ PODTAČ. (1) I (2) OVOG ZAKONA i autohtone rase krava za koje se ostvaruju podsticaji u skladu sa ovim zakonom.

Krave dojilje

Član 22.

~~Podsticaji za krave dojilje utvrđuju se u minimalnom iznosu od 20.000 dinara po grlu.~~

~~Podsticaji iz stava 1. ovog člana ostvaruju se po kravi za tova grla čiste rase i meleze tovnih rasa, koja pripadaju stadu namenjenom za uzgoj teladi za proizvodnju mesa.~~

~~Lice iz člana 20. stav 1. ovog zakona koje je ostvarilo podsticaje iz stava 1. ovog člana ne može da ostvaruje pravo na podsticaje za premiju za mleko proizvedeno od grla za koje je ostvarilo podsticaje za krave dojilje.~~

ŽENSKA TELAD OD KVALITETNIH PRIPLODNIH JUNICA

ČLAN 22.

PODSTICAJI ZA ŽENSKU TELAD OD KVALITETNIH PRIPLODNIH JUNICA ISPLAĆUJU SE U MINIMALNOM IZNOSU OD 25.000 DINARA PO GRLU.

KORISNIK PODSTICAJA DUŽAN JE DA KVALITETNU PRIPLODNU JUNICU IZ STAVA 1. OVOG ČLANA DRŽI NA SVOM POLJOPRIVREDNOM GAZDINSTVU POD USLOVIMA I U ROKU UTVRĐENIM POSEBNIM PROPISOM.

SAMOSTALNE ODREDBE ZAKONA

ČLAN 15.

ZAHTEVI, ODNOSNO PRIJAVE ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE PODNETI DO DANA POČETKA PRIMENE OVOG ZAKONA REŠAVAĆE SE U SKLADU SA PROPISIMA KOJI SU BILI NA SNAZI U VREME NJIHOVOG PODNOŠENJA.

ČLAN 16.

DO USPOSTAVLJANJA SOFTVERSKOG REŠENJA EAGRAR, ZAHTEVI, ODNOSNO PRIJAVE ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA PODSTICAJE MOGU SE PODNOSITI I U PAPIRNOJ FORMI, U SKLADU SA POSEBNIM PROPISOM KOJIM SE BLIŽE UREĐUJU USLOVI I NAČIN OSTVARIVANJA PRAVA NA POJEDINE VRSTE PODSTICAJA.

ČLAN 17.

OVAJ ZAKON STUPA NA SNAGU NAREDNOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”, OSIM ČLANA 8. OVOG ZAKONA KOJI SE PRIMENJUJE OD 1. JANUARA 2023. GODINE.

**IZVEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI EFEKATA
PREDLOGA ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PODSTICAJIMA
U POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU**

**KLJUČNA PITANJA ZA ANALIZU POSTOJEĆEG STANJA I PRAVILNO
DEFINISANJE PROMENE KOJA SE PREDLAŽE (PRILOG 2):**

**1. Koji pokazatelji se prate u oblasti, koji su razlozi zbog kojih se ovi
pokazatelji prate i koje su njihove vrednosti?**

Pokazatelji koji se prate u oblasti podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju (u daljem tekstu: podsticaji) odnose se na pokazatelje realizacije budžetskih sredstava po osnovu podsticaja u prethodnim godinama i dostupni su na veb stranici Uprave za agrarna plaćanja (<http://uap.gov.rs/dokumenti/budzet/>). Tabela koja sadrži informacije o realizaciji podsticaja, daje prikaz planiranih i realizovanih budžetskih sredstava, broja realizovanih zahteva, broja i iznosa obaveza, kao i raspoloživih sredstava.

**Tabela 1: Realizacija podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2021.
godini**

Naziv	Planirano	Realizovano	Broj realizovanih naloga	Obaveze	Broj naloga u obavezama	Raspoloživo
POSEBNI PODSTICAJI U POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU	250.000.000,00	248.055.620,72	719	0,00	0,00	1.944.379,28
Neizmirene obaveze	27.000.000,00	26.443.838,81	55	0,00	0,00	556.161,19
Redovne obaveze	223.000.000,00	221.611.781,91	664	0,00	0,00	1.388.218,09
Odgajivački programi	145.000.000,00	144.741.785,60	535	0,00	0,00	258.214,40
Podsticaji za promotivne aktivnosti (mere i akcije)	3.000.000,00	1.970.808,31	4	0,00	0,00	1.029.191,69
Podsticaji za proizvodnju sadnog materijala i sertifikaciju i klonsku selekcija	75.000.000,00	74.899.188,00	125	0,00	0,00	100.812,00
DIREKTNII PODSTICAJI U POLJOPRIVREDI	31.269.521.000,00	31.171.105.059,99	139.141	601.501,00	369,00	97.814.439,01
Neizmirene obaveze	8.060.998.200,00	8.001.313.070,59	55.979	601.501,00	300,00	59.083.628,41
Redovne obaveze	23.208.522.800,00	23.169.791.989,40	83.162	0,00	69,00	38.730.810,60
I kvartal - premija	1.478.166.8	1.478.166.7	732	0,00	1,00	96,00

za mleko	00,00	04,00				
II kvartal - premija za mleko	1.568.500.00,00	1.555.462.545,30	661	0,00	0,00	13.037.454,70
III kvartal - premija za mleko	1.956.500.00,00	1.955.813.624,00	563	0,00	0,00	686.376,00
IV kvartal - premija za mleko	1.362.800.00,00	1.361.991.899,50	521	0,00	1,00	808.100,50
Priplodne mlečne krave	3.635.500.00,00	3.634.578.882,10	28.397	0,00	2,00	921.117,90
Priplodne krmače i nerastovi	259.995.00,00	259.247.00,00	928	0,00	1,00	748.000,00
Priplodne ovce i ovnovi	1.781.116.480,00	1.780.406.000,00	8.513	0,00	2,00	710.480,00
Roditeljske kokoške teškog tipa	4.049.520,00	4.049.520,00	5	0,00	0,00	0,00
Roditeljske kokoške lakog tipa	5.339.000,00	5.338.900,00	3	0,00	0,00	100,00
Roditeljske ćurke	9.500.000,00	0,00	0	0,00	0,00	9.500.000,00
Priplodne tovne krave i bikovi	55.000.000,00	54.090.000,00	88	0,00	0,00	910.000,00
Priplodne koze i jarčevi	49.000.000,00	48.930.000,00	404	0,00	0,00	70.000,00
Tov junadi	1.808.800.00,00	1.807.597.000,00	11.539	0,00	0,00	1.203.000,00
Tov jagnjadi	373.500.00,00	373.407.00,00	4.069	0,00	1,00	93.000,00
Tov svinja	1.017.200.00,00	1.016.810.000,00	7.952	0,00	61,00	390.000,00
Tov jaradi	1.000.000,00	468.000,00	5	0,00	0,00	532.000,00
Biljna proizvodnja	6.609.056.00,00	6.602.369.314,50	12	0,00	0,00	6.686.685,50
Krave dojilje	32.000.000,00	31.960.000,00	36	0,00	0,00	40.000,00
Košnice pčela	600.000.00,00	599.905.600,00	10.528	0,00	0,00	94.400,00
Konzumna riba	1.000.000,00	0,00	0	0,00	0,00	1.000.000,00
Skladištenje	500.000,00	0,00	0	0,00	0,00	500.000,00
Krave za uzgoj teladi za tov	600.000.00,00	599.200.000,00	8.206	0,00	0,00	800.000,00
MERE RURALNOG RAZVOJA	7.009.994.000,00	6.854.917.163,90	8.101	372.472,24	30,00	154.704.363,86
Neizmirene obaveze	3.808.828.00,00	3.779.531.779,01	6.677	0,00	28,00	29.296.220,99
Redovne obaveze	3.201.166.00,00	3.075.385.384,89	1.424	372.472,24	2,00	125.408.142,87
Investicije u kvalitetna priplodna grla za primarnu stočarsku	70.000.000,00	69.894.277,68	185	0,00	0,00	105.722,32

proizvodnju						
Investicije za elektrifikaciju polja	1.000,00	0,00	0	0,00	0,00	1.000,00
Podizanje višegodišnjeg zasada voćaka i hmelja	267.110.000,00	267.070.558,09	434	0,00	0,00	39.441,91
Unapređenje kvaliteta vina i rakije	500.000,00	187.025,00	5	0,00	0,00	312.975,00
Kontrolne markice za poljoprivredno prehrambene proizvode i vino	500.000,00	0,00	0	0,00	0,00	500.000,00
Izgradnja objekata i nabavka opreme u sektoru vina	1.000,00	0,00	0	0,00	0,00	1.000,00
Upravljanje rizicima (osiguranje)	1.507.454.000,00	1.507.453.350,00	4	0,00	0,00	650,00
Organska - biljna	95.100.000,00	94.754.563,80	3	0,00	0,00	345.436,20
Organska - stočarska	140.000,00	139.937,325,50	423	0,00	0,00	62.674,50
Očuvanje biljnih genetičkih resursa	500.000,00	400.000,00	1	0,00	0,00	100.000,00
Očuvanje životinjskih genetičkih resursa	50.000.000,00	12.886.000,00	18	0,00	0,00	37.114.000,00
Podrška nepoljoprivrednim aktivnostima na selu	50.000.000,00	372.472,24	1	372.472,24	2,00	49.255.055,52
Sertifikacija - hrana, organsko poreklo, geografsko poreklo	10.000.000,00	9.997.616,15	147	0,00	0,00	2.383,85
Podrška investicijama u preradu i marketing na gazdinstvu	20.000.000,00	19.845.871,14	9	0,00	0,00	154.128,86
Unapređenje i razvoj ruralne infrastrukture	240.000,00	218.218,924,35	18	0,00	0,00	21.781.075,65
Razvoj tehničko - tehnoloških i inovativnih projekata	200.000,00	195.255,277,94	62	0,00	0,00	4.744.722,06
Pružanje saveta udruženjima, zadrugama i dr.	550.000,00	539.112,123,00	114	0,00	0,00	10.887.877,00
KREDITNA PODRŠKA U POLJOPRIVREDI	470.000.000,00	451.625.798,63	183	0,00	0,00	18.374.201,37
Neizmirene	40.000.000,00	26.291.588,00	77	0,00	0,00	13.708.411,00

obaveze	00	38				62
Redovne obaveze	430.000.00 0,00	425.334.21 0,25	106	0,00	0,00	4.665.789,7 5
Subvencija dela kamatne stope	347.600.00 0,00	343.948.96 6,31	74	0,00	0,00	3.651.033,6 9
Premija osiguranja	82.400.000, 00	81.385.243, 94	32	0,00	0,00	1.014.756,0 6
IPARD	5.384.831.0 00,00	1.898.969.2 06,28	293	0,00	0,00	3.485.861.7 93,72
MERA 1	2.962.419.0 96,00	1.400.758.9 04,33	279	0,00	0,00	1.561.660.1 91,67
MERA 3	1.754.428.9 75,00	498.210.30 1,95	14	0,00	0,00	1.256.218.6 73,05
MERA 7	667.982.92 9,00	0,00	0	0,00	0,00	667.982.92 9,00
MERA 1 POZIV 2	78.795.494, 00	22.475.613, 20	8	0,00	0,00	56.319.880, 80
MERA 1 POZIV 3	424.692.61 2,00	150.995.73 8,84	11	0,00	0,00	273.696.87 3,16
MERA 1 POZIV 4	1.145.996.0 25,00	1.023.855.3 93,47	232	0,00	0,00	122.140.63 1,53
MERA 1 POZIV 5	1.312.934.9 65,00	203.432.15 8,82	28	0,00	0,00	1.109.502.8 06,18
MERA 7 POZIV 1	667.982.92 9,00	0,00	0	0,00	0,00	667.982.92 9,00
MERA 3 POZIV 1	37.000.000, 00	0,00	0	0,00	0,00	37.000.000, 00
MERA 3 POZIV 2	661.866.35 6,00	449.971.96 2,53	10	0,00	0,00	211.894.39 3,47
MERA 3 POZIV 3	1.055.562.6 19,00	48.238.339, 42	4	0,00	0,00	1.007.324.2 79,58
Ukupna realizacija subvencija za 2021.	44.384.346. 000,00	40.624.672. 849,52	148.4 37,00	973.973, 24	399, 00	3.758.699.1 77,24

Izvor: Uprava za agrarna plaćanja

U Upravi za agrarna plaćanja podneto je u 2021. godini 144.079 zahteva za podsticaje, dok je broj rešenih zahteva 139.172. U 2022. podneto je 150.013 zahteva, dok je broj rešenih 137.820. Prosečna dužina trajanja postupka dodele podsticaja zavisi od vrste mere (podsticaja), kao i od raspoloživih sredstava u budžetu za te namene.

Takođe, podaci o realizaciji podsticaja u prethodnoj kalendarskoj godini predstavljaju se u Godišnjem izveštaju o stanju u poljoprivredi u Republici Srbiji za prethodnu kalendarsku godinu („Zelena knjiga“) i javno su dostupni na veb stranici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (u daljem tekstu: MPŠV) <http://www.minpolj.gov.rs/korisna-dokumenta-i-linkovi/> i Vlade Republike Srbije <https://www.srbija.gov.rs/tekst/329884/poljoprivreda.php>.

Kada je reč o pokazateljima u oblasti mere podrške za krave dojilje, u periodu 2020-2022. godine izdvojena sredstva značajno su uvećana 2021. godine (za 50% u odnosu na 2020. godinu) zbog većeg interesovanja korisnika, kada je izdvojeno 32 mil. dinara, što je značilo povećanje broja subvencionisanih grla sa 500 na 800, uz nastavak iste tendencije i tokom 2022. godine.

Tabela 2: Pokazatelji realizacije podsticaja za krave dojlje 2020-2022

	2020	2021	2022
Izdvojena sredstva	20.000.000	32.000.000	31.300.000
Nivo podrške po grlu	40.000	40.000	40.000
Broj zahteva	12	36	/
Broj subvencionisanih grla	500	800	782

Izvor: Uredba o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2020, 2021. i 2022. godini; Izveštaj o realizaciji subvencija u poljoprivredi u 2020, 2021. i 2022. godini (Uprava za agrarna plaćanja)

S obzirom da se podsticaji u organskoj stočarskoj proizvodnji obračunavaju u odnosu na mere konvencionalne proizvodnje, podrška za krave dojlje u periodu 2020-2022. godine bila je na nivou od 56.000 dinara po grlu. Tokom 2022. godine, u okviru ove mere subvencionisano je 4.131 grlo u organskoj proizvodnji, za šta je utrošeno 231,3 mil. dinara.

U pogledu uvođenja mere podrške za žensku telad kvalitetnih priplodnih junica, osnovni pokazatelj odnosi se na broj kvalitetnih priplodnih junica na području Republike Srbije za period 2020-2022. godina (prikazan u Tabeli 3).

Tabela 3: Linearna ocena prvotelki 2020-2022

Godina	Linearna ocena prvotelki
2020.	40.098
2021.	39.927
2022.	35.339

Izvor: Glavne odgajivačke organizacije, Institut za stočarstvo Zemun i Poljoprivredni fakultet Novi Sad

U pitanju su kvalitetno priplodna - umatičena grla, koja su pod kontrolom odgajivačkih organizacija u stočarstvu. U skladu sa Glavnim odgajivačkim programom u stočarstvu u kontinuitetu se na godišnjem nivou vrši linearna ocena prvotelki, koja je od velikog značaja u odgajivačko-seleksijskom radu. Odabir grla poželjnih eksterijernih karakteristika za roditelje budućih generacija važan je ne samo da bi se postigla skladna građa potomaka, već je ona u direktnoj i pozitivnoj korelaciji sa boljim zdravljem, fertilitetom, iskorišćavanjem hrane i proizvodnim potencijalom.

Uzimajući u obzir činjenicu pada brojnog stanja kvalitetno priplodnih prvotelki, sasvim je opravdano pomoći onim odgajivačima koji ostave kvalitetno priplodno žensko tele za dalju reprodukciju.

2. Da li se u predmetnoj oblasti sprovodi ili se sprovodio dokument javne politike ili propis? Predstaviti rezultate sprovođenja tog dokumenta javne politike ili propisa i obrazložiti zbog čega dobijeni rezultati nisu u skladu sa planiranim vrednostima.

U prethodnom periodu na snazi je bio Zakon o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službeni glasnik RS”, br. 10/13, 142/14, 103/15 i 101/16; u daljem tekstu: Zakon). Zakon je usvojen u januaru 2013. godine, čime su po prvi put podsticaji strukturirani u skladu sa klasifikacijom politika u okviru dva stuba podrške Zajedničke poljoprivredne politike (u daljem tekstu: ZPP).

Ovim zakonom propisane su vrste podsticaja, način korišćenja podsticaja i uslovi za ostvarivanje prava na podsticaje. Takođe, Zakonom je propisan minimalni nivo podrške po pojedinim podsticajima (osim kod direktnih plaćanja po površini, gde je definisan maksimalni nivo podrške). Uredbom o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u kalendarskoj godini, koja se donosi na osnovu člana 4. stav 1. Zakona, propisuju se maksimalni iznosi po vrsti podsticaja, i to u zavisnosti od raspoloživih sredstava opredeljenih Zakonom o budžetu Republike Srbije za kalendarsku godinu, obima tih sredstava po vrsti podsticaja, broja korisnika i jedinice mere u zavisnosti od vrste podsticaja.

S obzirom da je usvajanjem Zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službeni glasnik RS”, broj 114/21) postavljen zakonodavni okvir za uvođenje softverskog rešenja eAgrar u oblasti vođenja Registra poljoprivrednih gazdinstava, neophodno je izvršiti izmenu i dopunu postupka za ostvarivanje prava na podsticaje. Naime, Zakonom o poljoprivredi i ruralnom razvoju uređuje se zakonodavni okvir za uspostavljanje platforme eAgrar, ali ne i elektronsko postupanje po predmetu. U tom smislu, potrebno je sprovesti promenu u okviru predložene izmene i dopune Zakona, kako bi se omogućilo kompletno elektronsko postupanje i funkcionalna primena sistema eAgrar u pogledu realizacije podsticaja. U tom smislu, pripremljen je Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju (u daljem tekstu: Predlog Zakona), kojim se, između ostalog, propisuje elektronsko postupanje u okviru postupka za ostvarivanje prava na podsticaje, uključujući elektronsko podnošenje zahteva za ostvarivanje prava na podsticaje, administrativnu obradu zahteva, kao i odobravanje i isplatu podsticaja.

Na ovaj način, biće omogućeno efikasnije postupanje usled bržeg odobravanja i isplate podsticaja, smanjenje mogućnosti greške pri podnošenju i obradi zahteva, kao i ubrzanje obrade zahteva usled uvezivanja relevantnih baza, registara i drugih službenih evidencija. Takođe, uspostavljanje novog softverskog rešenja smanjiće potrebu za štampanjem i arhiviranjem papirne dokumentacije, omogućiće efikasnije izveštavanje, praćenje statistike podsticaja i veći stepen kontrole. Zaposleni u Upravi za agrarna plaćanja neće više morati da sakupljaju, prekucavaju i ručno upoređuju i obrađuju podatke sadržane u više papirnih dokumenata, od kojih se većina već nalazi u elektronskim bazama organa, već će sve potrebne podatke imati na jedinstvenom elektronskom mestu, što će bitno skratiti vreme potrebno za obradu zahteva. Očekuje se da će se obrada zahteva ubrzati za minimum 20%, sa tendencijom većeg ubrzanja nakon proteka određenog vremenskog perioda i potpunog upoznavanja novog sistema.

3. Koji su važeći propisi i dokumenti javnih politika od značaja za promenu koja se predlaže i u čemu se taj značaj ogleda?

Osnovni zakonski propis, kojim se reguliše oblast na koje se promene odnose, jeste Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službeni glasnik RS”, br. 41/09, 10/13 – dr. zakon, 101/16, 67/21 – dr. zakon i 114/21). Ovim zakonom se, između ostalog, uspostavlja zakonodavni okvir za uvođenje softverskog rešenja eAgrar u oblasti vođenja Registra poljoprivrednih gazdinstava, tako da bi se usvajanjem Predloga zakona zaokružio celokupan postupak – od registracije poljoprivrednog gazdinstva (uz mogućnost obnove registracije i promene podataka u Registru poljoprivrednih gazdinstava) do elektronske obrade i plaćanja po zahtevima i prijavama za ostvarivanja prava na podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Takođe, postupanje po osnovu Predloga zakona definisano je i sledećim propisima:
 - Zakon o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik RS”, br. 18/16, 95/18 – autentično tumačenje i 2/23 – US);

- Zakon o elektronskom dokumentu, elektronskoj identifikaciji i uslugama od poverenja u elektronskom poslovanju („Službeni glasnik RS”, br. 94/17 i 52/21);
 - Zakon o elektronskoj upravi („Službeni glasnik RS”, broj 27/18).
- Posmatrano u širem kontekstu, odnosno u pogledu indirektnog uticaja na regulisanje podsticaja, u smislu uređenja uslova i zahteva za ostvarivanje prava na podsticaje, relevantni su i sledeći propisi:
- Zakon o organskoj proizvodnji („Službeni glasnik RS” , br. 30/10 i 17/19 – dr. zakon);
 - Zakon o stočarstvu („Službeni glasnik RS” , br. 41/09, 93/12 i 14/16);
 - Zakon o veterinarstvu („Službeni glasnik RS” , br. 91/05, 30/10, 93/12 i 17/19 – dr. zakon);
 - Zakon o vinu („Službeni glasnik RS” , br. 41/09 i 93/12);
 - Zaključak o usvajanju Nacionalnog programa za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije (četvrta revizija usvojena od strane Vlade 21. jula 2022. godine);
 - Zaključak o usvajanju Akcionog plana za preuzimanje, usvajanje i sprovođenje pravnih tekovina Evropske unije u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja (usvojen od strane Vlade 18. oktobra 2018. godine).

Ukoliko se posmatra strateški/programski okvir, Predlog zakona prati osnovne pravce poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja, propisane Strategijom poljoprivrede i ruralnog razvoja Republike Srbije za period 2014–2024. godine („Službeni glasnik RS”, broj 85/14, u daljem tekstu: Strategija).

Realizacija podsticaja na godišnjem nivou sprovodi se na osnovu Uredbe o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju za kalendarsku godinu (trenutno na snazi Uredba o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2023. godini („Službeni glasnik RS”, br. 8/23 i 21/23)), koja se donosi na osnovu zakona o budžetu Republike Srbije za kalendarsku godinu (trenutno na snazi Zakon o budžetu Republike Srbije za 2023. godinu („Službeni glasnik RS”, broj 138/22)).

4. Da li su uočeni problemi u oblasti i na koga se oni odnose? Predstaviti uzroke i posledice problema.

Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju („Službeni glasnik RS”, broj 114/21), definisan je zakonodavni okvir za uspostavljanje softverskog rešenja eAgrar u oblasti vođenja Registra poljoprivrednih gazdinstava. Kako bi se ovaj softverski sistem učinio operativnim i omogućio, ne samo registraciju poljoprivrednih gazdinstava, već i elektronsko postupanje, potrebno je izvršiti predložene promene u postupku za ostvarivanje prava na podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju, definisane u Predlogu zakona.

Zbog ograničenih administrativnih kapaciteta u Upravi za agrarna plaćanja, koja je nadležna za realizaciju podsticaja, a imajući u vidu veliki broj zahteva kod pojedinih mera direktnih plaćanja, obrada predmeta je često usporena, zbog čega dolazi do slučajeva da plaćanje ne bude realizovano u istoj kalendarskoj godini u kojoj je podnet zahtev. U tom smislu, uspostavljanje sistema za elektronsko podnošenje zahteva eAgrar, obezbediće stvaranje mogućnosti za ubrzanje procesa obrade zahteva, a samim tim i bržu realizaciju plaćanja. Pored toga, mogućnost elektronskog pristupa platformi eAgrar i upravljanja podacima, kao i mogućnost elektronskog podnošenja zahteva od strane samih korisnika podsticaja, olakšaće registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima registraciju i podnošenje zahteva kroz uštedu vremena i troškova pribavljanja potrebne dokumentacije.

5. Koja promena se predlaže?

Predlogom zakona predlaže se uvođenje elektronskog postupanja kroz softversko rešenje eAgrar, uključujući pokretanje postupka za ostvarivanje prava na podsticaje,

razmenu dokumenata i podnesaka u postupku za ostvarivanje prava na podsticaje i njihovu formu i tok postupka i rešenje o ostvarivanju prava na podsticaje.

Takođe, promene uključuju definisanje minimalnog iznosa premije za mleko, s obzirom da je u važećem propisu definisan fiksni iznos podrške, kao i definisanje minimalnog iznosa podrške po hektaru za osnovne podsticaje u biljnoj proizvodnji, pošto je u propisu na snazi definisan maksimalan nivo podrške. Kako se Uredbom o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u kalendarskoj godini definišu nivoi podrške u kalendarskoj godini, na ovaj način je omogućena fleksibilnost u određivanju nivoa podrške na godišnjem nivou u zavisnosti od uslova proizvodnje i potreba korisnika.

U okviru direktnih plaćanja briše se mera podrške za krave dojilje, s obzirom da se u skladu sa propisanim uslovima za ovu kategoriju krava podsticaji mogu ostvariti u okviru drugih propisanih vrsta podsticaja u stočarstvu. Umesto te mere, Predlogom zakona uvodi se nova mera „ženska telad od kvalitetnih priplodnih junica”.

Takođe, u okviru premije za mleko kao vrste direktnih plaćanja, briše se kao uslov minimalni iznos predatog kravljeg mleka po kvartalu, kao uslova za ostvarivanje prava na premiju za mleko.

Dalje, predlaže se promena značenja pojedinih izraza u Zakonu, kako bi se uskladila sa značenjima istih izraza u Zakonu o poljoprivredi i ruralnom razvoju. U tom smislu, značenje izraza „poljoprivrednik”, „poljoprivredno gazdinstvo” i „porodično poljoprivredno gazdinstvo” proširuje se uključivanjem prerade poljoprivrednih proizvoda i drugih nepoljoprivrednih aktivnosti (ruralni turizam, stari zanati i sl.).

Kada je reč o uslovima za ostvarivanje prava na podsticaje, kao i obimu pojedinih podsticaja, Predlogom zakona uvodi se mogućnost različitog nivoa podrške za područja određenih upravnih okruga.

6. Da li je promena zaista neophodna i u kom obimu?

Promena je neophodna, s obzirom da je funkcionisanje sistema eAgrar, odnosno elektronsko podnošenje i obrada zahteva za ostvarivanje prava na podsticaje uslovljeno predloženom promenom. Na taj način omogućava se elektronsko postupanje u oblasti podsticaja već u tekućoj godini.

7. Na koje ciljne grupe će uticati predložena promena? Utvrditi i predstaviti ciljne grupe na koje će promena imati neposredan odnosno posredan uticaj.

Ciljna grupa, na koju se promene odnose, jesu korisnici podsticaja, odnosno poljoprivredna gazdinstva i porodična poljoprivredna gazdinstva, upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava (fizička lica, preduzetnici i pravna lica), jedinice lokalne samouprave, naučnoistraživačke i obrazovne ustanove, kao i druga lica i organizacije. Korisnici svake od mera propisani su Zakonom, dok su uslovi za ostvarivanje prava na podršku bliže uređeni relevantnim podzakonskim propisima, odnosno pravilnicima i javnim pozivima.

Takođe, promene će dovesti do promene načina rada zaposlenih u Upravi za agrarna plaćanja, angažovanih na prijemu i obradi zahteva, s obzirom da će celokupna procedura postupanja po predmetu biti u elektronskoj formi.

Predložene promene trebalo bi da dovedu do skraćivanja postupka obrade predmeta, čime bi se dostiglo povećanje efikasnosti realizacije podsticaja i utroška budžetskih sredstava po tom osnovu.

8. Da li postoje važeći dokumenti javnih politika kojima bi se mogla ostvariti željena promena i o kojim dokumentima se radi?

Zakon uređuje vrste podsticaja i njihovu realizaciju u skladu sa Zakonom o opštem upravnom postupku, ali ne propisuje mogućnost elektronskog postupanja u okviru novouspostavljene platforme eAgrar. Takođe, Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju uređuje zakonodavni okvir za uspostavljanje platforme eAgrar, ali ne i elektronsko postupanje po predmetu. U tom smislu, potrebno je sprovesti promenu u okviru predloženih izmena i dopuna Zakona, kako bi se omogućilo kompletno elektronsko postupanje i funkcionalna primena sistema eAgrar u pogledu realizacije podsticaja.

9. Da li je promenu moguće ostvariti primenom važećih propisa?

Promenu nije moguće postići primenom važećih propisa, s obzirom da Zakon definiše vrste podsticaja i njihovu realizaciju u skladu sa Zakonom o opštem upravnom postupku, ali ne propisuje mogućnost elektronskog postupanja u okviru novouspostavljene platforme eAgrar. Takođe, Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju uređuje zakonodavni okvir za uspostavljanje platforme eAgrar, ali ne i elektronsko postupanje po predmetu. Predložena promena bi, u tom smislu, omogućila elektronsko postupanje i funkcionalnu primenu sistema eAgrar u oblasti realizacije podsticaja.

10. Kvantitativno (numerički, statistički) predstaviti očekivane trendove u predmetnoj oblasti, ukoliko se odustane od intervencije (*status quo*).

Za realizaciju podsticaja tokom 2023. godine, u Zakonu o budžetu Republike Srbije za 2023. godinu opredeljena su budžetska sredstva u iznosu od 59.977.161.000 dinara. Ovaj iznos ostaje nepromenjen bez obzira na sprovođenje intervencije ili odustajanje od intervencije (*status quo*), odnosno alocirana sredstva bi se utrošila u opredeljenom iznosu tokom 2023. godine, bez obzira na trenutno važeći način postupanja ili uvođenje elektronskog postupanja kroz platformu eAgrar.

Međutim, izostanak intervencije ne bi doveo do ubrzanja obrade predmeta i povećanja efikasnosti realizacije podsticaja, odnosno nastavilo bi se prenošenje obaveza po osnovu nerealizovanih podsticaja u naredne godine i nedostatak pravovremene finansijske podrške poljoprivrednim proizvođačima.

Takođe, izostanak intervencije onemogućio bi povećanje nivoa podrške u tekućoj i narednim godinama, pre svega u pogledu plaćanja po hektaru i premije za mleko, kao i izostanak podrške za žensku telad od kvalitetnih priplodnih junica.

11. Kakvo je iskustvo u ostvarivanju ovakvih promena u poređenju sa iskustvom drugih država, odnosno lokalnih samouprava (ako je reč o javnoj politici ili aktu lokalne samouprave)?

Elektronsko postupanje u pogledu ostvarivanja prava na podsticaje u zemljama Evropske unije (u daljem tekstu: EU) visoko je zastupljeno i realizuje se preko Integrisanog sistema upravljanja i kontrole (*Integrated Administration and Control System – IACS*), koji poseduje svaka zemlja članica. Uspostavljanje IACS, koji uključuje Sistem za identifikaciju zemljišnih parcela (*Land Parcel Identification System – LPIS*), koji funkcioniše u skladu sa pravnim tekovinama EU u ovoj oblasti, jeste jedan od osnovnih uslova za korišćenje sredstava iz Evropskog poljoprivrednog garantnog fonda (*European Agricultural Guarantee Fund – EAGF*) i Evropskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (*European Agricultural Fund for Rural Development – EAFRD*), iz kojih se finansira ZPP.

U tom smislu, uspostavljanje i upotreba platforme eAgrar može da doprinese budućem uspostavljanju IACS u Republici Srbiji u skladu sa zahtevima *acquis* u ovoj oblasti.

KLJUČNA PITANJA ZA UTVRĐIVANJE CILJEVA (PRILOG 3):

- 1. Zbog čega je neophodno postići željenu promenu na nivou društva? (odgovorom na ovo pitanje definiše se opšti cilj).**

Predlogom zakona nastoji se da se obezbedi **efikasnija realizacija podsticaja**, a u cilju obezbeđenja stabilnosti dohotka proizvođača, rasta konkurentnosti uz prilagođavanje zahtevima domaćeg i inostranog tržišta, kao i unapređenja kvaliteta života u ruralnim područjima.

- 2. Šta se predmetnom promenom želi postići? (odgovorom na ovo pitanje definišu se posebni ciljevi, čije postizanje treba da dovede do ostvarenja opšteg cilja. U odnosu na posebne ciljeve, formulišu se mere za njihovo postizanje).**

Promenom se obezbeđuje povećanje efikasnosti realizacije podsticaja kroz uvođenje elektronskog postupanja u okviru platforme eAgrar. Takođe, definisanje minimalnih nivoa podrške u okviru pojedinih mera direktnih plaćanja, obezbeđuje se fleksibilnost u određivanju nivoa podrške na godišnjem nivou, u zavisnosti od uslova proizvodnje i potreba korisnika.

- 3. Da li su opšti i posebni ciljevi usklađeni sa važećim dokumentima javnih politika i postojećim pravnim okvirom, a pre svega sa prioritarnim ciljevima Vlade?**

Predložene promene u skladu su sa strateškim pravcima razvoja, definisanim u Strategiji. U tom smislu, podsticaji su usmereni na dostizanje ciljeva, koji su definisani Strategijom, i to:

1. rast proizvodnje i stabilnost dohotka proizvođača;
2. rast konkurentnosti uz prilagođavanje zahtevima domaćeg i inostranog tržišta i tehničko-tehnološko unapređenje sektora poljoprivrede;
3. održivo upravljanje resursima i zaštita životne sredine;
4. unapređenje kvaliteta života u ruralnim područjima i smanjenje siromaštva;
5. efikasno upravljanje javnim politikama i unapređenje institucionalnog okvira razvoja poljoprivrede i ruralnih sredina.

- 4. Na osnovu kojih pokazatelja učinka će biti moguće utvrditi da li je došlo do ostvarivanja opštih odnosno posebnih ciljeva?**

Efikasnost realizacije podsticaja pratiće se na osnovu izveštaja o realizaciji podsticaja Uprave za agrarna plaćanja. Pokazatelji upućuju na planirana i realizovana budžetska sredstva po osnovu podsticaja, broj realizovanih zahteva, broj i iznos obaveza, kao i raspoloživa sredstva za podsticaje. Pokazatelji koji će konkretno i jasno pokazati učinak su skraćeno vreme za obradu zahteva za određeni broj dana, povećan broj obrađenih zahteva po godinama, brže odobravanje i isplata podsticaja.

KLJUČNA PITANJA ZA IDENTIFIKOVANJE OPCIJA JAVNIH POLITIKA (PRILOG 4):

- 1. Koje relevantne opcije (alternativne mere, odnosno grupe mera) za ostvarenje cilja su uzete u razmatranje? Da li je razmatrana „status quo” opcija?**

Tokom pripreme Predloga zakona razmatrala se mogućnost primene drugih izbora politika i grupa mera, u smislu mogućnosti zadržavanja trenutne politike (*status quo*), delimičnog usklađivanja mera direktnih plaćanja sa ZPP uz uspostavljanje elektronskog postupanja u okviru platforme eAgrar, kao i opcija uspostavljanja

elektronskog postupanja u okviru platforme eAgrar uz definisanje minimalnih nivoa podrške za pojedine mere direktnih plaćanja.

U slučaju zadržavanja na rešenjima koja se trenutno primenjuju u okviru nacionalne poljoprivredne politike (zadržavanje *status quo* stanja), postojeće mere bi nastavile da se sprovode, ali bi se, zbog ograničenih administrativnih kapaciteta, nastavilo sa kašnjenjem u obradi predmeta, kao i sa prenošenjem obaveza po osnovu ostvarenih prava na plaćanje u narednoj budžetskoj godini. Pored toga, ne bi bilo moguće elektronsko postupanje u okviru već uspostavljenog sistema eAgrar bez predložene izmene i dopune Zakona.

Opcija delimičnog prilagođavanja mera direktnih plaćanja sa ZPP uz uspostavljanje elektronskog postupanja u okviru platforme eAgrar podrazumeva objedinjavanje pojedinih mera direktnih plaćanja u stočarstvu u jedinstvenu meru plaćanja po grlu, uz proširenje opsega grla po osnovu kojih bi se ostvarilo pravo na podsticaje. Takođe, ova opcija podrazumeva izdvajanje podsticaja u organskoj proizvodnji u pogledu načina realizacije, odnosno propisivanje posebnih mera u organskoj proizvodnji, za razliku od trenutne politike, gde se iznosi podsticaja u organskoj proizvodnji definišu kao uvećani nivo podrške u odnosu na relevantne mere u konvencionalnoj proizvodnji. Kako ova opcija zahteva dodatna finansijska sredstva, za šta trenutno ne postoji finansijski prostor, njen izbor je ostavljen za naredni period, što će svakako biti deo usklađivanja sa ZPP u pretpripravnim periodu.

U tom smislu, najoptimalnija opcija, koja je izabrana i predstavljena u Predlogu zakona, jeste opcija uspostavljanja elektronskog postupanja u okviru platforme eAgrar uz definisanje minimalnih nivoa podrške za pojedine mere direktnih plaćanja, usklađivanje značenja izraza sa drugim propisima i zamenu jedne od mera direktnih plaćanja u stočarstvu novom merom.

2. Da li su, pored regulatornih mera, identifikovane i druge opcije za postizanje željene promene i analizirani njihovi potencijalni efekti?

Regulatorne mere predstavljene u Predlogu zakona pružaju zakonodavni okvir za funkcionalno korišćenje platforme eAgrar u pogledu elektronskog postupanja po osnovu ostvarivanja prava na podsticaje.

S obzirom da Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju uređuje zakonodavni okvir za uspostavljanje platforme eAgrar, ali ne i elektronsko postupanje po predmetu, Predlogom zakona su uređeni ovi postupci, kako bi se omogućilo kompletno elektronsko postupanje i funkcionalna primena sistema eAgrar u pogledu realizacije podsticaja.

3. Da li su, pored restriktivnih mera (zabrane, ograničenja, sankcije i slično) ispitane i podsticajne mere za postizanje posebnog cilja?

Zakonom su propisane kaznene odredbe u pogledu privrednog prestupa, kao i prekršaja pravnog i fizičkog lica i preduzetnika. Takođe, Zakon propisuje umanjeње isplata direktnih plaćanja u slučaju prekoračenja određenog iznosa direktnih plaćanja, kao i nivo umanjeња prekoračenog iznosa.

Međutim, u okviru predloženih izmena i dopuna Zakona restriktivne mere se odnose na obavezu korisnika podsticaja da plati zateznu kamatu srazmerno vrednosti predmeta podsticaja u slučaju nepridržavanja obaveza korisnika podsticaja (član 10. Zakona).

Mere direktnih plaćanja u Predlogu zakona po svom karakteru pripadaju podsticajnim merama, s obzirom da se njihova realizacija bazira na podsticajima i sprovodi se kroz

budžetska davanja. Međutim, ne postoje podsticajne mere, koje bi u ovom slučaju bile alternativa gore navedenoj restriktivnoj meri.

4. Da li su u okviru razmatranih opcija identifikovane institucionalno upravljačko organizacione mere koje je neophodno sprovesti da bi se postigli posebni ciljevi?

Kao mere institucionalno upravljačko organizacionog tipa u Predlogu zakona su prepoznate mere koje se odnose na uvođenje elektronskog postupanja u okviru platforme eAgrar, a s obzirom da ova promena podrazumeva institucionalno prilagođavanje Uprave za agrarna plaćanja, kako u pogledu softverskog rešenja, tako i sa aspekta postupanja zaposlenih.

5. Da li se promena može postići kroz sprovođenje informativno-edukativnih mera?

Promena podrazumeva prateće informativno-edukativne mere, u smislu obuka zaposlenih u Upravi za agrarna plaćanja i Poljoprivrednim savetodavnim i stručnim službama i korisnika podsticaja o načinu upisa u eAgrar i podnošenja zahteva za podsticaje elektronskim putem, praćenih odgovarajućim promotivnim aktivnostima.

Međutim, primena samo informativno-edukativnih mera ne može dovesti do željene promene, već se može smatrati samo merom podrške predloženoj promeni.

6. Da li ciljne grupe i druge zainteresovane strane iz civilnog i privatnog sektora mogu da budu uključene u proces sprovođenja javne politike, odnosno propisa ili se problem može rešiti isključivo intervencijom javnog sektora?

U izradi Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju (u daljem tekstu: Nacrt zakona) učestvovala je Radna grupa, formirana Rešenjem MPŠV broj: 119-01-76/2023-09 od 24. februara 2023. godine. Radnu grupu činili su predstavnici nadležnih organizacionih jedinica MPŠV. Na internet stranici MPŠV je 1. marta 2023. godine objavljeno Obaveštenje o otpočinjanju izrade Nacrta zakona sa polaznim osnovama. Obaveštenje o početku izrade Nacrta zakona sa polaznim osnovama objavljeno je i na platformi eKonsultacije 1. marta 2023. godine, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje planski sistem Republike Srbije.

Proces javnih konsultacija o Nacrtu zakona započet je 1. marta 2023. godine, objavljivanjem Radne verzije Nacrta zakona na internet stranici MPŠV, kao i informacije na portalu eKonsultacije. Javnost je pozvana da dostavi komentare na dokument do 8. marta 2023. godine. Pristigli komentari su se u najvećoj meri odnosili na: ukidanje minimalne količine predatog mleka kao uslova za ostvarivanje prava na premiju za mleko; povećanje minimalnog iznosa podsticaja po hektaru, premije za mleko i plaćanja po grlu pojedinih kategorija životinja; povećanje maksimalne površine obradivog poljoprivrednog zemljišta za koju je moguće ostvariti pravo na osnovne podsticaje u biljnoj proizvodnji, uz uključivanje državnog poljoprivrednog zemljišta uzetog u zakup; zadržavanje podsticaja za krave dojilje; uvođenje mere podrške za novorođeno žensko tele; izdvajanje podsticaja za organsku proizvodnju iz načina obračuna vezanog za konvencionalnu proizvodnju; postojanje prelaznog perioda do potpunog uspostavljanja softverskog rešenja eAgrar tokom kog bi se zahtevi za podsticaje, pored elektronske forme, podnosili i u papirnoj formi.

Na osnovu pristiglih komentara izrađen je Izveštaj o sprovedenim javnim konsultacijama, koji je objavljen na internet stranici MPŠV 14. marta 2023. godine, kao i na platformi eKonsultacije.

Odbor Vlade za privredu i finansije na sednici održanoj 15. marta 2023. godine doneo je Zaključak 05 Broj: 011-2250/2023 od 15. marta 2023. godine, kojim se prihvata predlog MPŠV da nije potrebno sprovoditi javnu raspravu o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Navedeni zaključak donet je iz razloga što se Nacrtom zakona ne menjaju bitno rešenja iz važećeg zakona, s obzirom da je elektronsko podnošenje zahteva i postupak ostvarivanja prava na podsticaje već bio propisan Zakonom, a u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak, a da se ostalim izmenama preciziraju postojeća zakonska rešenja, odnosno olakšavaju uslovi za ostvarivanje prava na podsticaje.

7. Da li postoje raspoloživi, odnosno potencijalni resursi za sprovođenje identifikovanih opcija?

Nosilac aktivnosti koje se odnose na kreiranje poljoprivredne politike u MPŠV je Sektor za poljoprivrednu politiku, dok je za kreiranje politike ruralnog razvoja nadležan Sektor za ruralni razvoj. Za sprovođenje mera poljoprivredne politike, sadržanih u Zakonu, nadležna je Uprava za agrarna plaćanja. Pored toga, kontrolu određenih aspekata proizvodnje obavljaju inspekcije u sastavu ovog ministarstva.

Kada je reč o promenama, sadržanim u Predlogu zakona, za uspostavljanje softverskog rešenja eAgrar i upravljanja njime nadležna je Uprava za agrarna plaćanja, dok Kancelarija za informacione tehnologije i elektronsku upravu pruža tehničku podršku u uspostavljanju i vođenju softverskog rešenja eAgrar.

U okviru Uprave za agrarna plaćanja identifikovana je potreba za jačanjem administrativnih kapaciteta, naročito sa aspekta uspostavljanja novih politika u skladu sa ZPP u pretpristupnom periodu. Takođe, u skladu sa Akcionim planom za preuzimanje, usvajanje i sprovođenje pravnih tekovina Evropske unije u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja predviđena je i reorganizacija navedenih sektora i Uprave za agrarna plaćanja, u skladu sa zahtevima usklađivanja sa ZPP tokom pretpristupnog perioda. Planirana dinamika unapređenja administrativnih kapaciteta Uprave za agrarna plaćanja u pretpristupnom periodu sadržana je u Akcionom planu za preuzimanje, usvajanje i sprovođenje pravnih tekovina Evropske unije u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja.

Finansijski resursi za sprovođenje predložene promene obezbeđeni su Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2023. godinu u Razdelu 24 – Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.6 – Uprava za agrarna plaćanja, u ukupnom iznosu od 65.302.538.000 dinara.

8. Koja opcija je izabrana za sprovođenje i na osnovu čega je procenjeno da će se tom opcijom postići željena promena i ostvarenje utvrđenih ciljeva?

Izabrana je opcija uspostavljanja elektronskog postupanja u okviru platforme eAgrar uz definisanje minimalnih nivoa podrške za pojedine mere direktnih plaćanja, usklađivanje značenja izraza sa drugim propisima i zamena jedne od mera direktnih plaćanja u stočarstvu novom merom.

Predložene promene trebalo bi da dovedu do skraćivanja postupka obrade predmeta, čime bi se dostiglo povećanje efikasnosti realizacije podsticaja i utroška budžetskih sredstava po tom osnovu.

KLJUČNA PITANJA ZA ANALIZU FINANSIJSKIH EFEKATA (PRILOG 5):

1. Kakve će efekte izabrana opcija imati na javne prihode i rashode u srednjem i dugom roku?

Finansijska sredstva potrebna za sprovođenje izabrane opcije obezbeđena su Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2023. godinu u Razdelu 24 – Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.6 – Uprava za agrarna plaćanja, u ukupnom iznosu od 65.302.538.000 dinara. Od ovog iznosa, 59.977.161.000 dinara opredeljeno je za podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju tokom 2023. godine.

U tom smislu, izabrana opcija imaće negativan budžetski efekat na budžet Republike Srbije, s obzirom da su za potrebe njene primene predviđeni budžetski rashodi u iznosu od 65.302.538.000 dinara u 2023. godini.

U okviru ovog iznosa, predviđeni su budžetski rashodi u iznosu od 59.977.161.000 dinara po osnovu realizacije podsticaja. Budžetski rashodi po navedenom osnovu sadržani su u Zakonu o budžetu Republike Srbije za 2023. godinu u Razdelu 24 – Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.6 – Uprava za agrarna plaćanja, Program 0103 – Podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju, programske aktivnosti/projekti: 0005 – Kreditna podrška u poljoprivredi, 0001 – Direktna plaćanja, 0002 – Mere ruralnog razvoja, 0006 – Posebni podsticaji i 4005 – IPARD. Sva sredstva za podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju isplaćuju se sa ekonomske klasifikacije 451 – Subvencije javnim nefinansijskim preduzećima i organizacijama.

Sredstva za 2024. i 2025. godinu biće obezbeđena u okviru limita MPŠV opredeljenih od strane Ministarstva finansija.

2. Da li je finansijske resurse za sprovođenje izabrane opcije potrebno obezbediti u budžetu, ili iz drugih izvora finansiranja i kojih?

Finansijska sredstva potrebna za sprovođenje izabrane opcije obezbeđena su Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2023. godinu u Razdelu 24 – Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.6 – Uprava za agrarna plaćanja, u ukupnom iznosu od 65.302.538.000 dinara.

U okviru ovog iznosa, predviđena su finansijska sredstva u iznosu od 59.977.161.000 dinara po osnovu realizacije podsticaja, alocirana u okviru Programa 0103 – Podsticaji u poljoprivredi i ruralnom razvoju: programske aktivnosti/projekti 0005 – Kreditna podrška u poljoprivredi, 0001 – Direktna plaćanja, 0002 – Mere ruralnog razvoja, 0006 – Posebni podsticaji i 4005 – IPARD.

Sva sredstva za podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju finansiraju se u potpunosti iz nacionalnog budžeta, osim IPARD podsticaja, za čiju realizaciju je opredeljeno 6.294.000.000 dinara, od čega 1.573.500.000 dinara budžetskih sredstava i 4.720.500.000 dinara sredstava finansijske pomoći Evropske unije.

Sredstva za 2024. i 2025. godinu biće obezbeđena u okviru limita MPŠV opredeljenih od strane Ministarstva finansija.

3. Kako će sprovođenje izabrane opcije uticati na međunarodne finansijske obaveze?

Sprovođenje izabrane opcije nema negativnih efekata na međunarodne finansijske obaveze. Sredstva za podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju za 2023. godinu obezbeđena su u budžetu Republike Srbije, pri čemu deo sredstava za IPARD podsticaje čine sredstva finansijske pomoći EU. U tom smislu, izabrana opcija se delimično bazira na IPARD II Programu, odnosno na Finansijskom sporazumu 2014-2020 između Vlade Republike Srbije i Evropske komisije.

4. Koliki su procenjeni troškovi uvođenja promena koji proističu iz sprovođenja izabrane opcije (osnivanje novih institucija, restrukturiranje postojećih institucija i obuka državnih službenika) iskazani u kategorijama kapitalnih troškova, tekućih troškova i zarada?

Finansijska sredstva potrebna za sprovođenje izabrane opcije obezbeđena su Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2023. godinu u Razdelu 24 – Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Glava 24.6 – Uprava za agrarna plaćanja, u ukupnom iznosu od 65.302.538.000 dinara, od čega je 59.977.161.000 dinara opredeljeno za realizaciju podsticaja.

Sredstva za 2024. i 2025. godinu biće obezbeđena u okviru limita MPŠV opredeljenih od strane Ministarstva finansija.

5. Da li je moguće finansirati rashode izabrane opcije kroz redistribuciju postojećih sredstava?

Troškovi realizacije izabrane opcije već uzimaju u obzir postojeća sredstva, s obzirom da je njihova procena bazirana na Zakonu o budžetu Republike Srbije za 2023. godinu.

6. Kakvi će biti efekti sprovođenja izabrane opcije na rashode drugih institucija?

U pogledu ostalih institucija, primena izabrane opcije nema uticaja na rashode.

KLJUČNA PITANJA ZA ANALIZU EKONOMSKIH EFEKATA (PRILOG 6):

1. Koje troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati privredi, pojedinoj grani, odnosno određenoj kategoriji privrednih subjekata?

Potencijalni korisnici mera sadržanih u Predlogu zakona jesu poljoprivredna gazdinstva i porodična poljoprivredna gazdinstva, upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava, jedinice lokalne samouprave, naučnoistraživačke i obrazovne ustanove, kao i druga lica i organizacije. Ovi potencijalni korisnici neće imati nikakve dodatne troškove, s obzirom da već posluju u okviru određene privredne delatnosti, odnosno već ispunjavaju propisane zakonske uslove, te izabrana opcija ne nameće dodatne troškove korisnicima.

Nasuprot tome, korisnici premije za mleko ostvariće pravo na viši nivo podrške po ovom osnovu, s obzirom da Predlog zakona propisuje minimalni iznos premije za mleko, s obzirom da je u Zakonu određen fiksni iznos podrške. Kako se Uredbom o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u kalendarskoj godini uređuju nivoi podrške u kalendarskoj godini, na ovaj način je omogućena fleksibilnost u određivanju nivoa podrške na godišnjem nivou u zavisnosti od uslova proizvodnje i potreba korisnika.

S druge strane, izabrana opcija imaće direktan uticaj na povećanje nematerijalne koristi, s obzirom da se smanjuje potrebno vreme putem elektronskog postupanja (uključujući prikupljanje dokumentacije za registraciju i podnošenje zahteva i elektronsku obradu predmeta). Pored toga, direktan uticaj izabrane opcije ogleda se i u povećanju prihoda i stabilnosti dohotka korisnika mera, uključujući i pravna lica, s obzirom da je reč o finansijskoj podršci.

2. Da li izabrana opcija utiče na konkurentnost privrednih subjekata na domaćem i inostranom tržištu (uključujući i efekte na konkurentnost cena) i na koji način?

Podsticaji sadržani u Zakonu, delimično izmenjeni kroz izabranu opciju, direktno utiču na unapređenje konkurentnosti privrednih subjekata na domaćem tržištu, uz pretpostavku relativne stabilnosti tržišta u srednjem roku.

U tom smislu, direktna podrška proizvođačima direktno doprinosi smanjenju cene koštanja kroz umanjeње varijabilnih troškova proizvodnje (kroz smanjenje troškova nabavke inputa – goriva, semena i đubriva), ali i povećanju kvaliteta, imajući u vidu ciljanu podršku za pojedine kategorije životinja. Takođe, s obzirom da direktna podrška u obliku premije za mleko predstavlja vrstu cenovne podrške, ona učestvuje sa oko 20-30% u otkupnoj ceni mleka. Takođe, ova vrsta podrške podstiče porast obima proizvodnje, uz istovremeno unapređenje konkurentnosti, što otvara mogućnost za povećanje margine profita, kao i dalja investiciona ulaganja u srednjem i dugom roku.

Kada je reč o pokazateljima u oblasti mere podrške za krave dojlje, u periodu 2020-2022. godine izdvojena sredstva značajno su uvećana 2021. godine (za 50% u odnosu na 2020. godinu) zbog većeg interesovanja korisnika, kada je izdvojeno 32 mil. dinara, što je značilo povećanje broja subvencionisanih grla sa 500 na 800, uz nastavak iste tendencije i tokom 2022. godine.

Tabela 4: Pokazatelji realizacije podsticaja za krave dojlje 2020-2022

	2020	2021	2022
Izdvojena sredstva	20.000.000	32.000.000	31.300.000
Nivo podrške po grlu	40.000	40.000	40.000
Broj zahteva	12	36	/
Broj subvencionisanih grla	500	800	782

Izvor: Uredba o raspodeli podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju u 2020, 2021. i 2022. godini; Izveštaj o realizaciji subvencija u poljoprivredi u 2020, 2021. i 2022. godini (Uprava za agrarna plaćanja)

S obzirom da se podsticaji u organskoj stočarskoj proizvodnji obračunavaju u odnosu na mere konvencionalne proizvodnje, podrška za krave dojlje u periodu 2020-2022. godine bila je na nivou od 56.000 dinara po grlu. Tokom 2022. godine, u okviru ove mere subvencionisano je 4.131 grlo u organskoj proizvodnji, za šta je utrošeno 231,3 mil. dinara.

Uzimajući u obzir činjenicu pada brojnog stanja kvalitetnih priplodnih krava i prvotelki, sasvim je opravdano pomoći odgajivačima da se zadrži brojno stanje matičnog zapata muznih krava na području Republike Srbije, s obzirom da su u pitanju kvalitetno priplodna grla – grla pod kontrolom odgajivačkih organizacija u stočarstvu, grla za koja je u skladu sa Zakonom o stočarstvu poznato poreklo u zadnje dve generacije (grla sa pedigreeom). Posebno treba naglasiti da je dat jasan signal i poseban finansijski motiv onim proizvođačima koji zadrže/odgajaju žensku kvalitetnu priplodnu telad. To su grla na kojima će se zasnivati buduća proizvodnja mleka i mesa.

Tabela 5: Broj kvalitetno priplodnih krava u Republici Srbiji (2020-2022)

VRSTA ŽIVOTINJA	2020	2021	2022
Goveda (mlečne krave)	241.051	242.792	226.790
Centralna Srbija	180.584	178.820	165.323
AP Vojvodina	60.467	63.972	61.467

Izvor: Glavne odgajivačke organizacije, Institut za stočarstvo Zemun i Poljoprivredni fakultet NS

U Republici Srbiji se u 2022. godini nalazilo 222.167 kvalitetnih priplodnih muznih krava, što je činilo oko 60% od ukupnog broja mlečnih krava u Republici Srbiji.

U poređenju sa 2021. godinom, ukupan broj kvalitetnih priplodnih muznih krava je u 2022. godini manji za 16.906 grla. I pored značajne podrške u vidu direktnih plaćanja (25.000 din. po grlu), ovaj broj je u opadanju. To je 7% u odnosu na 2021. godinu.

Ono što je još bitnije, je da je oko 3.300 gazdinstava (fizičkih lica), prestalo sa gajenjem kvalitetno priplodnih muznih krava, u odnosu na 2021. godinu. Ukupan broj kvalitetno priplodnih grla kod pravnih lica za dve godine smanjio se za 35% (sa 9 na 5,8 hiljada grla) u Centralnoj Srbiji, dok je u AP Vojvodini broj grla kod pravnih lica povećan za 500 grla.

Mere ruralnog razvoja omogućavaju unapređenje produktivnosti proizvodnje kroz nabavku nove opreme i mehanizacije, što može uticati na povećanje margine profita, korišćenje ekonomije obima, što doprinosi unapređenju konkurentnosti proizvodnje.

Slični efekti na konkurentnost ostvaruju se i kroz realizaciju IPARD podsticaja, uz mogućnost boljeg prilagođavanja proizvoda na tržištu EU, s obzirom da se teži dostizanju EU standarda.

Kreditna podrška olakšava dostupnost kapitala za investicije u osnovna sredstva gazdinstva pod povoljnijim uslovima u odnosu na komercijalnu kreditnu ponudu. Na taj način, doprinosi se povećanju investicionih ulaganja u sektoru, poboljšanju strukture gazdinstva, dok se u krajnjoj instanci, utiče na povećanje konkurentnosti.

Uspostavljanje elektronskog postupanja nema direktan uticaj na konkurentnost, ali obezbeđuje povećanje efikasnosti realizacije plaćanja, što na posredan način može doprineti efikasnosti proizvodnje, u smislu raspoloživosti finansijskih sredstava za korisnike u trenutku kada postoji potreba u određenoj fazi proizvodnog ciklusa.

3. Da li izabrane opcije utiču na uslove konkurencije i na koji način?

Direktni podsticaji direktno doprinose smanjenju cene koštanja proizvoda, što utiče na unapređenje cenovne konkurentnosti proizvođača – korisnika podrške, s obzirom da finansijska podrška utiče na povećanje margine profita i mogućnost plasmana po nižoj ceni.

Mere ruralnog razvoja baziraju se na subvencionisanju dela vrednosti investicije u iznosu od 50% do 65% vrednosti investicije (70% za nosioce registrovane geografske oznake), tako da deo ulaganja po osnovu investicije snosi sam korisnik. Pored toga, podzakonskim propisima bliže su definisani način i uslovi ostvarivanja prava na podsticaje.

Međutim, imajući u vidu da sva registrovana gazdinstva (uz ispunjenje dodatnih propisnih uslova), koja su evidentirana u sistemu eAgrar, mogu da ostvare pravo na korišćenje podsticaja, kao i da je registracija gazdinstava dobrovoljna, primenom ovih mera ne narušavaju se uslovi konkurencije na tržištu.

Kada je reč o dodatnim propisanim uslovima u pogledu minimalnih predatih količina svežeg kravljeg mleka kod ostvarivanja prava na premiju za mleko, Predlogom zakona propisno je ukidanje ovog ograničenja u cilju uključivanja malih proizvođača u sistem, što doprinosi održanju konkurentnosti. Ipak, uključivanjem ove kategorije najmanjih proizvođača u sistem podsticaja, ne očekuje se značajnije povećanje ukupne količine mleka predatog mlekarama, s obzirom da ova kategorija korisnika u

najvećoj meri proizvodi mleko za sopstvene potrebe i/ili prodaju na gazdinstvu ili pijacama.

4. Da li izabrana opcija utiče na transfer tehnologije i/ili primenu tehničko-tehnoloških, organizacionih i poslovnih inovacija i na koji način?

Rešenja iz Predloga zakona imaju direktan uticaj na transfer tehnologije i primenu novih tehničko-tehnoloških, organizacionih i poslovnih inovacija, što se ogleda kroz funkcionalnu primenu uspostavljene platforme eAgrar.

Novi informacioni sistem eAgrar uvodi se u cilju modernizacije i ubrzanja procesa upisa podataka, obnove registracije i promene podataka u Registru poljoprivrednih gazdinstava, kao i modernizacije i ubrzanja postupka za ostvarivanje prava na podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju, koji obuhvata podnošenje zahteva za ostvarivanje prava na podsticaje, administrativnu obradu zahteva, pribavljanje i razmenu potrebnih podataka, kao i odobravanje i isplatu podsticaja.

Uvođenje softverskog rešenja eAgrar omogućići će *online* registraciju poljoprivrednih gazdinstava; pristup i upravljanje podacima o svom registrovanom poljoprivrednom gazdinstvu preko portala na dnevnom nivou od strane poljoprivrednika (izmene podatka, brisanje poljoprivrednog gazdinstva i dr.); *online* podnošenje zahteva za upis, obnovu registracije i promenu podataka u Registru poljoprivrednih gazdinstava; elektronsko podnošenje zahteva i prijava za ostvarivanje prava na podsticaje; uštedu vremena kod obrade zahteva usled uvođenja automatske provere formalnih uslova zahteva, kao i elektronske obrade zahteva; brže odobravanje podsticaja i bržu isplatu sredstava; smanjenje mogućnosti greške pri podnošenju i obradi zahteva, kao i ubrzanje obrade zahteva usled povezivanja relevantnih baza, registara i drugih službenih evidencija; ukidanje potrebe za štampanjem i arhiviranjem papirne dokumentacije; efikasnije izveštavanje, praćenje statistike podsticaja i veći stepen kontrole.

5. Da li izabrana opcija utiče na društveno bogatstvo i njegovu raspodelu i na koji način?

Izabrana opcija nema direktan uticaj na uvećanje društvenog bogatstva, niti njegovu raspodelu, ali posredno doprinosi poboljšanju uslova poslovanja i kvalitetu života u ruralnim područjima. Takođe, primena izabrane opcije doprinosi povećanju efikasnosti realizacije pojedinih mera poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja, kroz skraćivanje postupka u okviru elektronskog postupanja u okviru platforme eAgrar.

6. Kakve će efekte izabrana opcija imati na kvalitet i status radne snage (prava, obaveze i odgovornosti), kao i prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca?

Izabrana opcija nema uticaja na kvalitet i status radne snage (prava, obaveze i odgovornosti), niti na prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca.

KLJUČNA PITANJA ZA ANALIZU EFEKATA NA DRUŠTVO (PRILOG 7):

1. Kolike troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati građanima?

Izabrana opcija neće prouzrokovati dodatne materijalne i nematerijalne troškove građanima, s obzirom da su sredstva za sprovođenje intervencije već obezbeđena u budžetu Republike Srbije za 2023. godinu. Građani će kontinuirano ostvarivati koristi od predložene opcije, jer se intervencijom omogućava održiv mehanizam, koji poljoprivrednim proizvođačima nudi realnu mogućnost da stanovništvu ponude kvalitetne, bezbedne i cenovno konkurentne proizvode.

Da bi se korisnici registrovali u elektronski Registar poljoprivrednih gazdinstava i ostvarili pravo na podsticaje preko eAgrara, potrebno je da u poštama širom Republike Srbije uzmu parametre za svoj eID broj, što predstavlja prvi korak za pristup platformi eAgrar i ovaj korak ne pravi dodatno finansijsko opterećenje. Kako bi dobili svoj eID broj, što je zapravo identifikacioni lični broj, poljoprivrednici koji poseduju pametne mobilne telefone treba da odu na šalter pošte i besplatno preuzmu elektronski identitet (eID). Oni poljoprivrednici koji ne poseduju pametne mobilne telefone treba da u MUP-u izvade kvalifikovani elektronski sertifikat (KES), koji u elektronskoj razmeni podataka zamenjuje potpis neke osobe. Ispunjavanje ovog uslova ne predstavlja dodatno finansijsko opterećenje za korisnike. Pre predloženih izmena i dopuna Zakona korisnici su za upis u Registar poljoprivrednih gazdinstava morali da idu na minimum četiri „šaltera” i da popune 89 podataka na osam različitih obrazaca/priloga, od čega su se brojni podaci unosili više puta. Procenjeno je da je bilo potrebno odvojiti 4,5 sati za pripremu i podnošenje zahteva i 1.320 dinara na ime taksi, provizija i za štampanje dokumentacije.

Pored toga, predložene promene doprinose povećanju efikasnosti realizacije podsticaja, što se ogleda u skraćanju vremena obrade zahteva i realizacije plaćanja, a što dalje omogućava smanjenje neizvesnosti kod korisnika podsticaja i pravovremeno dobijanje finansijske podrške u pogledu zahteva pojedinih faza proizvodnog ciklusa.

2. Da li će efekti realizacije izabrane opcije štetno uticati na neku specifičnu grupu populacije i da li će to negativno uticati na uspešno sprovođenje te opcije, kao i koje mere treba preduzeti da bi se ovi rizici sveli na minimum?

Izabrana opcija neće štetno uticati ni na jednu specifičnu grupu populacije. Cilj intervencije je da se omoguće ravnopravni uslovi za razvoj svih ciljnih grupa koje su direktno ili indirektno obuhvaćene ovom intervencijom.

Prilikom izrade Predloga zakona analiziran je broj gazdinstava koja su u ovom trenutku upisana u Registar poljoprivrednih gazdinstava. Kako bi se proces registracije korisnika na platformu eAgrar sproveo što efikasnije, svim korisnicima je omogućena podrška poljoprivrednih savetodavaca, koji su angažovani u Poljoprivrednim savetodavnim i stručnim službama. U Registru poljoprivrednih savetodavaca je registrovano 410 savetodavca, ali nisu svi angažovani na poslovima podrške korisnicima eAgrara. Savetodavci pružaju pomoć korisnicima u procesu registracije poljoprivrednog gazdinstva na platformi, kao i podršku kod instaliranja aplikacije na mobilnim uređajima korisnika. Podrška savetodavaca omogućena je i u fazi digitalizacije dokumenata koja se podnose uz zahteve za podsticaje, kao i u fazama isplate sredstava.

3. Na koje društvene grupe, a posebno na koje osetljive društvene grupe, bi uticale mere izabrane opcije i kako bi se taj uticaj ogledao (pre svega na siromašne i socijalno isključene pojedince i grupe, kao što su osobe sa invaliditetom, deca, mladi, žene, stariji preko 65 godina, pripadnici romske nacionalne manjine, neobrazovani, nezaposleni, izbegla i interno raseljena lica i stanovništvo ruralnih sredina i druge osetljive društvene grupe)?

Pojedine mere Zakona usmerene su ka pojedinim osetljivim društvenim grupama, pre svega, prema mladim poljoprivrednicima i ženama. U tom smislu, mere kreditne podrške pružaju viši nivo podrške (primene niže kamatne stope za podnosioca zahteva) za korisnike mlađe od 40 godina i žene. Pored toga, IPARD podsticaji obezbeđuju dodatni nivo bodovanja za ove kategorije korisnika podsticaja.

Međutim, predložene izmene i dopune Zakona u okviru izabrane opcije, ravnopravno se primenjuju na sve kategorije korisnika.

- 4. Da li bi i na koji način izabrana opcija uticala na tržište rada i zapošljavanje, kao i na uslove za rad (npr. promene u stopama zaposlenosti, otpuštanje tehnoloških viškova, ukinuta ili novoformirana radna mesta, postojeća prava i obaveze radnika, potrebe za prekvalifikacijama ili dodatnim obukama koje nameće tržište rada, rodnu ravnopravnost, ranjive grupe i oblike njihovog zapošljavanja i slično)?**

Izabrana opcija ni na koji način ne utiče na tržište rada i zapošljavanje, kao ni na uslove za rad.

- 5. Da li izabrane opcije omogućavaju ravnopravan tretman, ili dovode do direktne ili indirektne diskriminacije različitih kategorija lica (npr. na osnovu nacionalne pripadnosti, etničkog porekla, jezika, pola, rodnog identiteta, invaliditeta, starosne dobi, seksualne orijentacije, bračnog statusa ili drugih ličnih svojstava)?**

Izabrana opcija obezbeđuje ravnopravan tretman svih lica, odnosno nema direktne ili indirektne diskriminacije korisnika podsticaja. Kod nekih mera primenjuje se pozitivna diskriminacija prema mladim poljoprivrednicima i ženama u ruralnim područjima, s obzirom da se primenjuje viši nivo podrške za ove kategorije podnosioca zahteva. Takođe, određeni oblik pozitivne diskriminacije, odnosno povoljnijeg tretmana u pogledu uslova za ostvarivanje podrške i nivoa podrške, primenjuje se na poljoprivredna gazdinstva koja posluju u područjima sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi¹, kao i u područjima određenih upravnih okruga.

- 6. Da li bi izabrana opcija mogla da utiče na cene roba i usluga i životni standard stanovništva, na koji način i u kojem obimu?**

Mere sadržane u Zakonu, koje se odnose na direktna plaćanja, imaju direktan pozitivan uticaj na cene poljoprivrednih proizvoda, s obzirom da se njihovom primenom utiče na smanjenje varijabilnih troškova, odnosno cenu koštanja, što otvara mogućnost za smanjenje prodajne cene proizvoda. Pojedine mere u okviru direktne podrške (premija za mleko i podsticaji za proizvodnju konzumne ribe) imaju karakter cenovne podrške i direktno utiču na smanjenje cene.

Sličan efekat kao direktna podrška imaju mere unapređenja organske proizvodnje, u smislu plaćanja po površini ili grlu, čime se omogućava smanjenje cene koštanja, a samim tim otvara mogućnost smanjenja prodajne cene. Ipak, imajući u vidu rastuću domaću tražnju za ovom kategorijom proizvoda, kao i njihovu izvoznju orijentaciju, ne očekuje se značajnije smanjenje cena organskih proizvoda za krajnje korisnike.

- 7. Da li bi se realizacijom izabranih opcija pozitivno uticalo na promenu socijalne situacije u nekom određenom regionu ili okrugu i na koji način?**

Realizacija podsticaja u okviru Zakona doprinosi unapređenju socijalne situacije u ruralnim područjima kroz unapređenje kvaliteta života u ovim oblastima i samim tim smanjenju siromaštva, s obzirom na to da je poljoprivreda dominantna delatnost u ovim područjima. Mere doprinose stvaranju potencijala za podsticaj zapošljavanja u ruralnim područjima, koje bi se baziralo na unapređenoj biljnoj i stočarskoj proizvodnji.

¹ U skladu sa Pravilnikom o određivanju područja sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi („Službeni glasnik RS” , broj 132/21).

Kroz izabranu opciju, potencijalnim korisnicima javne politike pruža se mogućnost da jednostavnije registruju poljoprivredno gazdinstvo i da kroz više dostupnih mera otpočnu sa proizvodnjom na svojim gazdinstvima, kao i da po ubrzanom proceduri za ostvarivanje podsticaja unaprede svoje poslovanje. Efikasniji sistem realizacije podsticaja uticaće i na to da privredni subjekti koji posluju u oblasti proizvodnje i prerade hrane u nedovoljno razvijenim sredinama mogu da unaprede i prošire proizvodnju i da na taj način povećaju zaposlenost u nedovoljno razvijenim područjima.

Ipak, sama izabrana opcija, koja uključuje predložene izmene i dopune Zakona, nema uticaja na promenu socijalne situacije u bilo kom određenom regionu ili okrugu, već se odnosi na celu teritoriju Republike Srbije. Međutim, izabrana opcija pruža zakonsku mogućnost da se podzakonskim propisom propišu različiti nivoi i uslovi podrške za poljoprivredna gazdinstva koja posluju u područjima sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi, kao i u područjima određenih upravnih okruga.

8. Da li bi se realizacijom izabrane opcije uticalo na promene u finansiranju, kvalitetu ili dostupnosti sistema socijalne zaštite, zdravstvenog sistema ili sistema obrazovanja, posebno u smislu jednakog pristupa uslugama i pravima za osetljive grupe i na koji način?

Izabrana opcija ne utiče direktno na promene u finansiranju, kvalitetu ili dostupnosti sistema socijalne zaštite, zdravstvenog sistema ili sistema obrazovanja stanovništva. Međutim, izabranom opcijom unapređuje se mehanizam ostvarivanja podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju, pa korisnici koji su direktno obuhvaćeni izabranom opcijom, usled blagovremenih i predvidivih isplata sredstava dobijaju sigurnost u obezbeđivanju stabilnih finansijskih priliva i na taj način mogu da unaprede svoj socijalni položaj i obezbede kvalitetnije usluge. Izabranom opcijom su jednako obuhvaćene sve grupe stanovništva, bez obzira na pol, starost ili versku pripadnost.

KLJUČNA PITANJA ZA ANALIZU EFEKATA NA ŽIVOTNU SREDINU (PRILOG 8):

1. Da li izabrana opcija utiče i u kojem obimu utiče na životnu sredinu, uključujući efekte na kvalitet vode, vazduha i zemljišta, kvalitet hrane, urbanu ekologiju i upravljanje otpadom, sirovine, energetske efikasnost i obnovljive izvore energije?

Izabrana opcija direktno ne utiče na unapređenje kvaliteta životne sredine, ali utiče na izmenu okvira i mehanizma podrške poljoprivredi kroz politiku podsticaja, usmerenu, između ostalog, i na očuvanje životne sredine.

Korisnicima podsticaja je u okviru Zakona omogućena podrška za realizaciju investicija koje doprinose očuvanju životne sredine. Usled nedovoljnih administrativnih kapaciteta u prethodnom periodu, podrška za realizaciju investicija ovog tipa zahtevala je duže vreme obrade, što je uticalo na činjenicu da mali broj korisnika konkuriše za podršku za realizaciju investicija ovog tipa.

Korisnicima koji investiraju u izgradnju postrojenja za proizvodnju električne i toplotne energije iz obnovljivih izvora za sopstveno korišćenje i izgradnju objekata za preradu otpada iz proizvodnje i tretman otpadnih voda, upravljanje otpadom i prevenciju zagađenja vazduha omogućeno je da na brži i jednostavniji način konkurišu za podsticaje i ostvare podršku. Izmene i dopune Zakona će značajno unaprediti proces isplate podsticaja, što direktno doprinosi boljoj apsorpciji sredstava koja su opredeljena za podršku investicijama u obnovljive izvore energije i zaštitu životne sredine. Intervencija utiče pozitivno i na korisnike koji kroz direktna plaćanja mogu blagovremeno da nabave kvalitetne inpute za proizvodnju, koji utiču na očuvanje kvaliteta zemljišta.

2. Da li izabrana opcija utiče na kvalitet i strukturu ekosistema, uključujući i integritet i biodiverzitet ekosistema, kao i floru i faunu?

Izabrana opcija nema direktne efekte na kvalitet i strukturu ekosistema. Međutim, pojedine mere politike podsticaja posredno doprinose diverzitetu biljne proizvodnje i unapređenju sorti, a kroz podršku proizvodnji sadnog materijala, sertifikaciji i klonskoj selekciji. S druge strane, podrška sprovođenju odgajivačkih programa radi ostvarivanja odgajivačkih ciljeva u stočarstvu doprinosi unapređenju rasnog sastava životinja, što utiče kako na proizvodna svojstva sektora, tako i na diverzitet stočnog fonda.

3. Da li izabrana opcija utiče na zdravlje ljudi?

Izabrana opcija direktno ne utiče na unapređenje zdravlja ljudi. Međutim, sprovođenjem javne politike u oblasti politike podsticaja unapređuje se konkurentnost domaćih proizvođača koji proizvode organsku hranu. Unapređenje efikasnosti u odobravanju i isplati podsticaja u ovoj oblasti omogućava da se proizvodi hrana u skladu sa visokim bezbednosnim standardima, jer je proizvođačima omogućeno da kroz direktnu podršku lakše dođu do inputa za proizvodnju i da jednostavnije realizuju investicije koje doprinose unapređenju proizvodnje.

4. Da li izabrana opcija predstavlja rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi i da li se dopunskim merama može uticati na smanjenje tih rizika?

Izabrana opcija ne predstavlja rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi.

5. Da li izabrana opcija utiče na zaštitu i korišćenje zemljišta u skladu sa propisima koji uređuju predmetnu oblast?

Izabrana opcija neće dovesti do promene odnosa korisnika u pogledu zaštite i korišćenja poljoprivrednog zemljišta. Direktnom podrškom kroz plaćanje po površini biljne proizvodnje nadoknađuje se deo troškova inputa za proizvodnju, čime se doprinosi optimalnom korišćenju agrotehničkih mera.

Mere politike podsticaja nisu u suprotnosti sa propisima, kojima se uređuje oblast zaštite i korišćenja zemljišta.

KLJUČNA PITANJA ZA ANALIZU UPRAVLJAČKIH EFEKATA (PRILOG 9):

1. Da li se izabranom opcijom uvode organizacione, upravljačke ili institucionalne promene i koje su to promene?

Za uspostavljanje softverskog rešenja eAgrar i upravljanja njime nadležna je Uprava za agrarna plaćanja, dok Kancelarija za informacione tehnologije i elektronsku upravu pruža tehničku podršku u uspostavljanju i vođenju softverskog rešenja eAgrar.

Kako bi ostvarili pravo na podsticaje, registrovana poljoprivredna gazdinstva treba da se prijave na platformu eAgrar, kao i da zahteve za podsticaje podnesu elektronskim putem. Podršku poljoprivrednim gazdinstvima u pogledu pristupa i korišćenja platforme eAgrar pružaju Poljoprivredne savetodavne i stručne službe.

Takođe, uspostavljanje elektronskog postupanja u okviru platforme eAgrar podrazumevaće prilagođavanje procedura u Upravi za agrarna plaćanja, kao i adekvatnu obuku zaposlenih. Pored toga, za razliku od prethodnog perioda, kada su se samo pojedine mere ruralnog razvoja i IPARD podsticaji sprovodili putem javnog poziva, u narednom periodu će se većina mera u okviru politike podsticaja sprovoditi na osnovu javnih poziva, koje objavljuje Uprava za agrarna plaćanja.

U vezi sa uspostavljanjem softverskog rešenja eAgrar jedinice lokalne samouprave neće preduzimati nikakve aktivnosti budući da nisu obuhvaćene projektom eAgrar. Sve aktivnosti sprovodi Uprava za agrarna plaćanja, Kancelarija za informacione

tehnologije i elektronsku upravu, Poljoprivredne savetodavne i stručne službe, kao i drugi subjekti sa kojima je zaključen ugovor za sprovođenje određenih aktivnosti u okviru eAgrara.

2. Da li postojeća javna uprava ima kapacitet za sprovođenje izabrane opcije (uključujući i kvalitet i kvantitet raspoloživih kapaciteta) i da li je potrebno preduzeti određene mere za poboljšanje tih kapaciteta?

Uspostavljanje elektronskog postupanja u okviru platforme eAgrar podrazumevaće prilagođavanje procedura u Upravi za agrarna plaćanja, kao i adekvatnu obuku zaposlenih. Sve potrebne obuke zaposlenih sprovodiće subjekti sa kojima je zaključen ugovor za sprovođenje određenih aktivnosti u okviru eAgrara, dok će održavanje sistema eAgrar obavljati navedeni subjekti, Uprava za agrarna plaćanja i Kancelarija za informacione tehnologije i elektronsku upravu. Kako se ne očekuje značajnija promena broja podnetih zahteva po osnovu podsticaja, nisu potrebni dodatni kapaciteti po osnovu promena koje se predlažu. Međutim, ostaje potreba dodatnog unapređenja kapaciteta u Upravi za agrarna plaćanja, naročito imajući u vidu zahteve usklađivanja sa ZPP, kao i buduću akreditaciju Uprave za agrarna plaćanja kao platne agencije, nadležne za realizaciju sredstava po osnovu ZPP iz *EAGF* i *EAFRD* fondova EU.

3. Da li je za realizaciju izabrane opcije bilo potrebno izvršiti restrukturiranje postojećeg državnog organa, odnosno drugog subjekta javnog sektora (npr. proširenje, ukidanje, promene funkcija/hijerarhije, unapređenje tehničkih i ljudskih kapaciteta i sl.) i u kojem vremenskom periodu je to potrebno sprovesti?

Za realizaciju izabrane opcije nije bilo potrebno izvršiti restrukturiranje postojećeg državnog organa. Za uspostavljanje softverskog rešenja eAgrar i upravljanja njime nadležna je Uprava za agrarna plaćanja, dok Kancelarija za informacione tehnologije i elektronsku upravu pruža tehničku podršku u uspostavljanju i vođenju softverskog rešenja eAgrar.

4. Da li je izabrana opcija u saglasnosti sa važećim propisima, međunarodnim sporazumima i usvojenim dokumentima javnih politika?

Izabrana opcija nije u suprotnosti sa važećim propisima i međunarodnim sporazumima. U okviru ovog izveštaja, u delu koji se odnosi na ključna pitanja za utvrđivanje ciljeva (Prilog 2), kao odgovor na 3. pitanje, prikazana je usaglašenost sa važećim dokumentima javnih politika.

5. Da li izabrana opcija utiče na vladavinu prava i bezbednost?

Izabrana opcija ne utiče na vladavinu prava i bezbednost.

6. Da li izabrana opcija utiče na odgovornost i transparentnost rada javne uprave i na koji način?

Izabrana opcija pozitivno utiče na transparentnost rada javne uprave, s obzirom da će svaka aktivnost registrovanog poljoprivrednog gazdinstva u okviru platforme eAgrar (upis, promena podataka, podnošenje zahteva, dopuna i sl.) biti elektronski evidentirana, kao i svaka aktivnost zaposlenih u Upravi za agrarna plaćanja (prijem zahteva, elektronska obrada, izdavanje rešenja, plaćanje, itd.).

Pored toga, osnovna prednost uspostavljanja platforme eAgrar i elektronsko postupanje u njenim okvirima omogućiće efikasniju obradu predmeta i brže plaćanje po osnovu podsticaja.

7. Koje dodatne mere treba sprovesti i koliko vremena će biti potrebno da se sprovede izabrana opcija i obezbedi njeno kasnije dosledno sprovođenje, odnosno njena održivost?

Nakon uspostavljanja zakonodavnog okvira za eAgrar u skladu sa usvajanjem Zakona o izmenama i dopunama Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju, započeta je promotivna kampanja, tokom koje su registrovana poljoprivredna gazdinstva obavještena o uspostavljanju platforme eAgrar i aktivnostima koje je potrebno da preuzmu kako bi je efikasno koristili. Takođe, Poljoprivredne savetodavne i stručne službe su angažovane kao podrška poljoprivrednicima u realizaciji ovih aktivnosti.

U toku je uspostavljanje platforme eAgrar, koja sa radom treba da započne tokom drugog kvartala 2023. godine. U međuvremenu, na osnovu Zakona, izvršene su izmene svih pravilnika za podsticaje, koji će biti realizovani kroz javne pozive nakon početka primene sistema eAgrar, dok će preostali podzakonski propisi biti doneti do početka rada platforme eAgrar.

KLJUČNA PITANJA ZA ANALIZU RIZIKA (PRILOG 10):

1. Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđena podrška svih ključnih zainteresovanih strana i ciljnih grupa? Da li je sprovođenje izabrane opcije prioritet za donosiocima odluka u narednom periodu (Narodnu skupštinu, Vladu, državne organe i slično)?

Zbog ograničenih administrativnih kapaciteta u Upravi za agrarna plaćanja, koja je nadležna za realizaciju podsticaja, a imajući u vidu veliki broj zahteva kod pojedinih mera direktnih plaćanja, obrada predmeta je često usporena, zbog čega dolazi do slučajeva da plaćanje ne bude realizovano u istoj kalendarskoj godini u kojoj je podnet zahtev. U tom smislu, postojalo je nezadovoljstvo korisnika dinamikom isplata podsticaja, što je problem koji može uspešno biti prevaziđen primenom softverskog rešenja eAgrar, s obzirom na njegov potencijal za povećanje efikasnosti obrade predmeta i plaćanje.

Shodno tome, uspostavljanje sistema za elektronsko podnošenje zahteva eAgrar, obezbediće stvaranje mogućnosti za ubrzanje procesa prijema i obrade zahteva, a samim tim i bržu realizaciju plaćanja. Pored toga, mogućnost elektronskog pristupa platformi eAgrar i upravljanja podacima, kao i mogućnost elektronskog podnošenja zahteva od strane samih korisnika podsticaja, olakšaće registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima registraciju i podnošenje zahteva kroz uštedu vremena i troškova pribavljanja potrebne dokumentacije.

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju naveden je u **Predlogu** plana rada Vlade za 2023. godinu, kao aktivnost visokog nivoa prioriteta.

2. Da li su obezbeđena finansijska sredstva za sprovođenje izabrane opcije? Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđeno dovoljno vremena za sprovođenje postupka javne nabavke ukoliko je ona potrebna?

Finansijska sredstva i izvori za sprovođenje izabrane opcije navedeni su u okviru odgovora na ključna pitanja za analizu finansijskih efekata u ovom dokumentu, u okviru pitanja 1, 2. i 4.

3. Da li postoji još neki rizik za sprovođenje izabrane opcije?

Nisu uočeni drugi potencijalni rizici izabrane opcije.

KLJUČNA PITANJA ZA VREDNOVANJE UČINAKA DOKUMENATA JAVNIH POLITIKA (PRILOG 12):

RELEVANTNOST/ZNAČAJ

1. Da li su ciljevi politike u neposrednoj korelaciji sa nadređenim dokumentima javnih politika i prioritetima Vlade?

Razvoj pametne, otporne i održive poljoprivrede predstavlja jedan od prioriteta. U dostizanju ovog prioriteta cilja potrebno je obezbediti povećanje efikasnosti prehrambenog lanca i konkurentnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora i obezbediti stabilan dohodak i poslovno okruženja za poljoprivrednike i druge preduzetnike.

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. tačka 12. Ustava Republike Srbije kojim je propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje razvoj Republike Srbije, politiku i mere za podsticanje ravnogernog razvoja pojedinih delova Republike Srbije, uključujući razvoj nedovoljno razvijenih područja. Obezbeđivanje dohodovne stabilnosti i sigurnosti zaposlenih u poljoprivredi predstavlja pokretač unapređenja kvaliteta života u ruralnim područjima i smanjenja siromaštva i važan je aspekt održivog razvoja ruralnih oblasti.

Međutim, dostizanje ovog cilja treba da bude praćeno uspostavljanjem proizvodnih uslova, koji omogućavaju efikasno i racionalno odlučivanje, sa minimalnim rizicima uz mogućnost za ostvarivanja dohotka, konkurentnog ostalim delovima privrede. S druge strane, povećanje konkurentnosti poljoprivrednih proizvoda otvara mogućnost unapređenja tržišnog plasmana, pri čemu povećanje konkurentnosti kroz unapređenje kvaliteta i/ili više faze prerade otvara značajnu mogućnost za povećanja dodate vrednosti proizvoda, što doprinosi većoj sposobnosti proizvođača da odgovore zahtevima savremenih potrošača, naročito onih sa visokim dohotkom.

Predmetnim propisom uređuju se vrste podsticaja, način korišćenja podsticaja, kao i uslovi za ostvarivanje prava na podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju, što je u skladu sa navedenim prioritarnim ciljevima Vlade.

Predložene promene u skladu su sa strateškim pravcima razvoja, definisanim u Strategiji. U tom smislu, podsticaji su usmereni na dostizanje ciljeva, koji su definisani Strategijom, i to:

1. rast proizvodnje i stabilnost dohotka proizvođača;
2. rast konkurentnosti uz prilagođavanje zahtevima domaćeg i inostranog tržišta i tehničko-tehnološko unapređenje sektora poljoprivrede;
3. održivo upravljanje resursima i zaštita životne sredine;
4. unapređenje kvaliteta života u ruralnim područjima i smanjenje siromaštva;
5. efikasno upravljanje javnim politikama i unapređenje institucionalnog okvira razvoja poljoprivrede i ruralnih sredina.

2. Zašto je bila potrebna intervencija Vlade (kreiranje i sprovođenje javne politike)?

Zakon propisuje vrste podsticaja i njihovu realizaciju u skladu sa Zakonom o opštem upravnom postupku, ali ne uređuje mogućnost elektronskog postupanja u okviru novouspostavljene platforme eAgrar. Takođe, Zakon o poljoprivredi i ruralnom razvoju uređuje zakonodavni okvir za uspostavljanje platforme eAgrar, ali ne i elektronsko postupanje po predmetu. U tom smislu, potrebno je sprovesti promenu u okviru predložene izmene i dopune Zakona, kako bi se omogućilo kompletno elektronsko postupanje i funkcionalna primena sistema eAgrar u pogledu realizacije podsticaja.

Sprovođenjem planirane intervencije ubrzava se postupak za ostvarivanje prava na podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju, koji obuhvata podnošenje zahteva, odnosno prijava za korišćenje podsticaja, administrativnu obradu zahteva i prijava, pribavljanje i razmenu potrebnih podataka, kao i odobravanje i isplatu podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

3. Da li su potrebe ciljnih grupa javne politike u potpunosti zadovoljene?

Tokom primene Zakona u prethodnom periodu, deo potreba korisnika ispunjen je kroz primenjene mere u okviru politike podsticaja, propisane predmetnim zakonom. Ako se posmatra opseg mera poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja, primenjenih u prethodnom periodu, može se reći da su potrebe ciljne grupe u najvećoj meri pokrivena, dok su potrebe u pogledu nivoa finansijske podrške delimično zadovoljene, što je uslovljeno raspoloživošću budžetskih sredstava. Dokaz efikasnosti primene politike je rastući izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, uz ostvaren suficit u spoljnotrgovinskoj razmeni.

S obzirom da Zakon reguliše da se uredbom kojom se uređuje raspodela podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju propisuje za budžetsku godinu obim sredstava, vrste i maksimalni iznosi po vrsti podsticaja u poljoprivredi i ruralnom razvoju, uočeno je da su opredeljena sredstva u prethodnom periodu u potpunosti utrošena, što je imalo direktan i pozitivan uticaj na ciljne grupe.

Podrška prema ciljnim grupama obuhvata direktna plaćanja, podsticaje merama ruralnog razvoja, posebne podsticaje i kreditnu podršku. Direktna podrška uticala je na to da korisnici budu cenovno konkurentni na tržištu, imajući u vidu direktan uticaj podrške na smanjenje cene koštanja.

U okviru mera podrške ruralnom razvoju omogućena je investiciona podrška za unapređenje proizvodnje kod svih ciljnih grupa. Omogućena je podrška za izgradnju i opremanje različitih objekata, kao i nabavka mehanizacije i opreme, koja u velikoj meri utiče na modernizaciju proizvodnje. U cilju poboljšanja finansijskog položaja korisnika, Zakonom je obezbeđena i kreditna podrška, čime je omogućen pristup kreditnim sredstvima pod uslovima povoljnijim od komercijalnih.

Imajući u vidu potrebu korisnika za predvidivošću poljoprivredne politike i, u tom kontekstu, mogućnosti efektivnijeg planiranja proizvodnog ciklusa, može se reći da su primenom Zakona u prethodnom periodu potrebe korisnika u ovom pogledu u potpunosti zadovoljene.

4. Da li su postignuti efekti u direktnoj korelaciji sa ciljevima politike?

Predložena intervencija je u direktnoj korelaciji sa ciljevima politike. Kontinuirana podrška domaćim poljoprivrednim proizvođačima biće podignuta na viši nivo i korisnici će brže i jednostavnije moći da ostvare pravo na podsticaje i unaprede svoj položaj.

Takođe, postignuti efekti u prethodnom periodu u najvećoj meri su u skladu sa ciljevima politike, imajući u vidu raspoloživa budžetska sredstva na godišnjem nivou za ove namene, kao i mogućnost njihove apsorpcije i realizacije od strane Uprave za agrarna plaćanja.

Realizacija podsticaja imala je direktan i pozitivan uticaj na održanje stabilnosti proizvodnje u većini sektora, kao i na povećanje spoljnotrgovinske razmene u sektoru poljoprivrede. Omogućena je stabilizacija dohotka poljoprivrednih proizvođača, kao i efikasno finansiranje poljoprivrede i ruralnog razvoja i upravljanje rizicima.

EFIKASNOST**1. Koji pokazatelji i ciljne vrednosti su definisane za rezultate i da li su ostvarene?**

Vrste podsticaja, njihov način korišćenja, kao i uslovi za ostvarivanje prava na podsticaje, posredno utiču na makroekonomske pokazatelje kao što su BDV poljoprivrede, broj zaposlenih i učešće u ukupnoj zaposlenosti, odnos prosečne neto zarade u poljoprivredi u odnosu na prosečne neto zarade, kao i učešće poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u spoljnotrgovinskoj razmeni.

Tabela 2: Učešće sektora poljoprivrede u osnovnim makroekonomskim pokazateljima 2017-2021

	2017	2018	2019	2020	2021
BDV u tekućim cenama (mil. RSD)					
Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov (A)	286.245	321.481	322.560	349.004	409.354
Učešće u ukupnoj BDV (%)					
Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov (A)	7,3	7,7	7,2	7,8	7,8
Broj zaposlenih (000 lica)					
Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov (A)	481,1	451,0	452,7	421,4	426,3
Proizvodnja prehrambenih proizvoda (C10)	93	95,4	88,6	91,4	94,3
Proizvodnja pića (C 11)	9,7	11,9	10,9	11,7	11,9
Proizvodnja duvanskih proizvoda (C 12)	3,1	2,8	2,3	2,6	4,1
Učešće u ukupnoj zaposlenosti (%)					
Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov (A)	17,2	15,9	15,6	14,6	15,0
Proizvodnja prehrambenih proizvoda (C10)	3,3	3,4	3,1	3,2	3,3
Proizvodnja pića (C 11)	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
Proizvodnja duvanskih proizvoda (C 12)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Odnos prosečne neto zarade u poljoprivredi u odnosu na prosečne neto zarade (%)					
Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov (A)	87,9	86,4	86,3	87,0	84,9
Proizvodnja prehrambenih proizvoda (C10)	85,7	80,7	77,5	76,8	76,6
Proizvodnja pića (C 11)	154,5	137,6	126,9	118,8	114,8
Proizvodnja duvanskih proizvoda (C 12)	235,0	202,5	197,7	211,8	181,7
Učešće poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u ukupnoj spoljnotrgovinskoj razmeni (%)					
u izvozu	18,8	17,5	18,5	21,3	19,4
u uvozu	8,3	7,8	7,8	8,9	8,3

Izvor: RZS

2. Koliki su troškovi rezultata – po rezultatu i ukupno? Koliko odstupaju od troškova koji su planirani?

Budžetska izdvajanja za celokupni sektor poljoprivrede (budžetski korisnik MPŠV) značajno se povećavaju od 2019. godine, pa je u 2019. godini bio čak 24% veći nivo budžeta u odnosu na 2018. godinu, zadržavajući stabilnost i narednih godina – 2,7% više u 2020. u odnosu na 2019. godinu i 7,5% više u 2021. u odnosu na 2020. godinu.

Naredno veće povećanje budžeta MPŠV dostignuto je 2022. godine, kada su alocirana sredstva bila čak 30,3% veća u odnosu na 2021. godinu, dok je 2023. godine opredeljeno dodatnih 1,4% više u odnosu na 2022. godinu, dostižući rekordan nivo vrednosti budžeta od 79,7 mlrd. dinara.

Tabela 3: Realizovana sredstava po osnovu podsticaja (RSD) 2019-2021

Vrsta podsticaja	2019	2020	2021
Direktna plaćanja	25.447.172.831	26.890.241.339	31.171.105.060
Podsticaji merama ruralnog razvoja	6.986.886.661	11.039.731.263	6.854.917.164
Kreditna podrška	635.537.464	104.826.670	451.625.799
Posebni podsticaji	184.232.287	243.135.681	248.055.621
IPARD podsticaji	716.486.956	799.695.507	1.898.969.206
COVID-19 mere		1.310.384.706	
COVID-19 kreditna podrška		1.425.233.986	
Ukupno	33.970.316.199	41.813.249.153	40.624.672.850

Izvor: MPŠV, Uprava za agrarna plaćanja

Tokom 2019. godine, po osnovu podsticaja isplaćeno je nešto manje od 34 mlrd. dinara krajnjim korisnicima. Struktura realizovanih sredstava prema vrsti u 2019. godini slična je strukturi iz prethodnih godina, s tim što se u 2019. godini po prvi put pojavljuju realizovana sredstva za IPARD podsticaje. Tri četvrtine budžetskih sredstava za podsticaje u 2019. godini isplaćeno je po osnovu direktnih plaćanja, dok je za podršku ruralnom razvoju izdvojeno oko 20% sredstava.

Realizacija podsticaja tokom 2020. godine bila je na nivou od blizu 42 mlrd. dinara, što je čak 23% više u odnosu na 2019. godinu. Ovom povećanju doprinelo je naknadno povećanje prvobitno opredeljenih sredstava, a usled pandemije COVID-19. Naime, u 2020. godini realizovane su vanredne mere pomoći poljoprivrednicima, u vrednosti od oko 2,7 mlrd. dinara kroz novčanu pomoć poljoprivrednim gazdinstvima. Direktna plaćanja su u ukupno realizovanim sredstvima u 2020. godini učestvovala sa 64%, dok je za mere ruralnog razvoja isplaćeno 26% sredstava.

Tokom 2021. godine nastavljena je intenzivna podrška sektoru poljoprivrede uz ukupnu realizaciju podsticaja od 40,6 mlrd. dinara. Najveći iznos sredstava usmeren je na direktnu podršku proizvođačima (77%), dok je 1,9 mlrd. dinara bilo usmereno na investicionu podršku korisnicima kroz IPARD mere, kako bi se izgradili i opremili objekti i modernizovala proizvodnja. Dodatna investiciona podrška omogućena je i kroz nacionalne mere podrške ruralnom razvoju, u iznosu od 6,8 mlrd. dinara.

3. Da li su angažovani resursi bili dovoljni za ostvarenje rezultata?

Usled povećanja budžetskih izdvajanja, angažovani finansijski resursi bili su dovoljni za ostvarenje rezultata. Identifikovana je potreba za unapređenjem dinamike realizacije podsticaja, kao i za dodatnim unapređenjem administrativnih kapaciteta.

U tom smislu, povećanju efikasnosti realizacije podsticaja doprineće predložena promena u Predlogu zakona.

4. Da li su rezultati postignuti u skladu sa utvrđenim rokovima? Ukoliko nisu, koji su razlozi za to?

Opređeljeni iznosi za podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju, koji se raspoređuju u skladu sa intervencijom javne politike, u najvećoj meri su realizovani u skladu sa predviđenim rokovima, što predstavlja kraj budžetske godine za koju su sredstva opređeljena. Ipak, zbog ograničenih administrativnih kapaciteta u Upravi za agrarna plaćanja, a imajući u vidu veliki broj zahteva kod pojedinih mera direktnih plaćanja, obrada predmeta je često usporena, zbog čega dolazi do slučajeva da plaćanje ne bude realizovano u istoj kalendarskoj godini u kojoj je podnet zahtev.

U tom smislu, povećanju efikasnosti realizacije podsticaja i izbegavanju kašnjenja u isplatama doprineće predložena promena u Predlogu zakona.

EFEKTIVNOST

1. Da li su planirani efekti i ishodi postignuti i razvojni uslovi promenjeni?

Planirani efekti Zakona delimično su postignuti u prethodnom periodu. Pravila i procedure za odobravanje podsticaja, formulisane su još 2004. godine, te su mnoga tehnološka, softverska, ali i proceduralna rešenja zastarela. Procedura je bila komplikovana, zbog čega su odobravanje i isplata podsticaja kod pojedinih mera kasnili. Sprovođenje predložene opcije direktno utiče na pozitivnu promenu u razvojnim uslovima za korisnike.

2. Ukoliko nisu, da li je moguće kvantifikovati razliku i pronaći uzroke?

Sprovođenje javne politike, uz izabranu opciju, direktno utiče da planirani efekti i ishodi budu dostignuti u punom obimu i da administrativna ograničenja, kao ključni uzrok za usporenu realizaciju podsticaja, budu prevaziđena.

3. Da li su izabrane aktivnosti/mere relevantne i najadekvatnije za postizanje rezultata?

U skladu sa potrebama korisnika i sa raspoloživim administrativno-tehničkim kapacitetima i raspoloživim sredstvima u budžetu, izabrane aktivnosti su adekvatne i doprineće postizanju planiranih rezultata i dostizanju zadatih prioriteta Vlade. Naročito treba imati u vidu prisutan trend digitalizacije u oblasti javne uprave, usmeren ka digitalizaciji i povezivanju relevantnih baza i registara, a u cilju olakšanog pristupa građanima i ubrzavanju izvršenja usluga.

4. Da li su korisnici javne politike zadovoljni postignutim ishodima

U prethodnim godinama zabeleženo je kontinuirano povećanje BDV poljoprivrede. Takođe, u ovom periodu povećana je vrednost izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, kao i njihovo učešće u ukupnom izvozu. Pored toga, povećana su i ukupna budžetska davanja za poljoprivredu kroz mere poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja, što sve zajedno govori u prilog ostvarenim rezultatima, koji su pogodovali korisnicima javne politike.

ODRŽIVOST

1. Da li su finansijski i ekonomski mehanizmi uspostavljeni u cilju dugotrajnih i održivih koristi od konkretne javne politike?

Glavni izvor finansiranja poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja jeste budžet Republike Srbije. S obzirom da je Zakonom definisan minimalni iznos sredstava koji se u budžetu opređeljuje za poljoprivredu (član 4. stav 3), može se očekivati stabilnost izvora finansiranja nacionalnih politika u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja. Predložena intervencija doprinosi značajnom unapređenju postojećih

finansijskih mehanizama, kao i uspostavljanju novih, što korisnicima javne politike obezbeđuje održivu korist.

2. Da li se u okviru važećeg regulatornog okvira može omogućiti trajnije kreiranje koristi od konkretne javne politike?

U okviru važećeg regulatornog okvira i u skladu sa raspoloživim budžetskim sredstvima, omogućeno je da konkretna javna politika kontinuirano omogućava korist za sve ciljne grupe koje su korisnici, kao i za nadležne institucije koje prate sprovođenje intervencije. Izmena dokumenta javne politike, koji je predmet ove analize, značajno i direktno unapređuje regulatorni okvir u oblasti politike podsticaja u dužem roku.

3. Da li postoje odgovarajući institucionalni kapaciteti za trajno održavanje pozitivnih efekata konkretne javne politike?

Postojeći institucionalni kapaciteti dovoljni su da se zadrži trenutni nivo usluga koje se pružaju krajnjim korisnicima. Jedan od ograničavajućih faktora za povećanje efikasnosti i podizanja usluga na viši nivo predstavljaju institucionalni, odnosno administrativni kapaciteti u okviru nadležne institucije, koja sprovodi mere podrške i vrši isplatu opredeljenih sredstava ka krajnjim korisnicima. Uočena je potreba za unapređenjem administrativnih kapaciteta, pre svega u Upravi za agrarna plaćanja. Iako je očekivanje da će izabrana opcija doprineti povećanju efikasnosti realizacije podsticaja, ostaje potreba za unapređenjem i proširenjem administrativnih kapaciteta Uprave za agrarna plaćanja, naročito imajući u vidu buduću ulogu ovog organa kao platne agencije, nadležne za realizaciju *EAGF* i *EAFRD* fondova.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju

Draft Law on amendments on the Law on Subsidies in Agriculture and Rural Development

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Normativna sadržina Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju nije u suprotnosti sa odredbama Sporazuma. Naime, članom 73. Sporazuma (Konkurencija i ostale ekonomske odredbe), stav 9. propisano je da se pravila državne pomoći, koje su predmet Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju, neće odnositi na poljoprivredne proizvode i proizvode ribarstva.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma

Nema.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma

Nema.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma

Nema.

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije za period 2022-2025. godine u okviru Klastera 5 – Resursi, poljoprivreda i kohezija, Poglavlja 11 – Poljoprivreda i ruralni razvoj, glave 3.11.1 Poljoprivreda, predviđeno je usvajanje Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju (šifra planiranog propisa: 2022-479).

Zakonom o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju i pratećim podzakonskim aktima bliže se definišu vrste podsticaja, način korišćenja podsticaja, kao i uslovi za ostvarivanje prava na podsticaje u poljoprivredi i ruralnom razvoju, dok se Predlogom zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju isti unapređuju, pre svega u pogledu uspostavljanja elektronskog postupanja u okviru softverskog sistema eAgrar.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju može se dovesti u vezu sa Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije i to sa glavom III Poljoprivreda i ribarstvo, čl. 39. do 43, sa kojima nije u saglasnosti. Nacionalno zakonodavstvo Republike Srbije ne podleže pravilima utvrđenim za osnivanje i funkcionisanje unutrašnjeg tržišta država članica EU i osnivanje organizacije poljoprivrednih tržišta EU. Pomenutim odredbama Ugovora o funkcionisanju EU uređuje se unutrašnje tržište poljoprivrednih proizvoda SMO (*Common Market Organisation*) i politika podsticaja iz ZPP (Zajednička poljoprivredna politika) iz koje su isključene države nečlanice, pa time i Republika Srbija.

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju nije u saglasnosti sa pravnim tekovinama EU u oblasti ZPP, s obzirom da se predložene izmene u najvećoj meri odnose na uspostavljanje elektronskog postupanja u okviru platforme eAgrar, što predstavlja mehanizam elektronske registracije, prijema, obrade zahteva i plaćanja na nacionalnom nivou i nije predmet usklađivanja sa pravnim tekovinama EU.

Takođe, usklađivanje pojedinih pojmova obavlja se u odnosu na ostale relevantne propise nacionalnog zakonodavstva, dok promene u nivoima podrške pojedinih mera direktnih plaćanja i brisanje istih, nisu u skladu sa pravnim tekovinama EU.

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima

Ne postoje.

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

Neusklađenost Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju sa sekundarnim izvorima prava EU posledica je potrebe za primenom platforme eAgrar, koji će omogućiti elektronsko postupanje, što će dovesti do ubrzanja prijema i obrade zahteva, a samim tim i do brže realizacije plaćanja, što će za rezultat imati povećanje efikasnosti realizacije podsticaja i prevazilaženje problema kašnjenja u isplata.

Kako se u zemljama članicama EU elektronsko postupanje realizuje kroz Integrirani sistem upravljanja i kontrole (*Integrated Administration And Control System – IACS*), koji u Republici Srbiji još uvek nije uspostavljen, ne postoji mogućnost usklađivanja u ovoj oblasti.

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

Do pristupanja Republike Srbije Evropskoj uniji.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko

se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Da, Ugovor o funkcionisanju Evropske unije.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Ne.

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

U izradi Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju nisu učestvovali konsultanti.